Gemeente Utrecht

Wijkspeelruimtekader Leidsche Rijn

Spelen en bewegen voor kinderen & jeugd & jongeren

OBB Ingenieursbureau
specialisten in speelruimte

INHOUDSOPGAVE

1. BUITEN SPELEN 3
2. SAMENVATTING 5
3. BUITENSPEELNORMEN IN UTRECHT 8
3.1. DE 3%-NORM 8
3.2. DE UTRECHTSE NORM 8
3.2.1. KINDEREN (0-5 JAAR) 8
3.2.2. JEUGDIGEN (6-11 JAAR) 9
3.2.3. JONGEREN (12-18 JAAR) 9
3.2.4. TYPE PLEK EN COMBINEREN LEEFTIJDSGROEPEN 9
3.2.5. VERBETERPUNTEN UTRECHTSE NORM 10
3.3. SCHOOLPLEINEN EN SPEELTUINEN 10
3.4. INFORMELE SPEELRUIMTE 11
3.5. SPEELPRIKKELS 12
4. KERNCIJFERS LEIDSCHE RIJN 13
4.1. KINDERDICHTHEID 13
4.2. INVENTARIS 13
4.3. INVENTARISWAARDE 14
5. TERWIJDE 15
5.1. ONTWIKKELING KINDERAANTALLEN 15
5.2. INFORMELE SPEELRUIMTE 15
5.3. FORMELE SPEELRUIMTE 16
5.4. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 16
6. HET ZAND 17
6.1. ONTWIKKELING KINDERAANTALLEN 17
6.2. INFORMELE SPEELRUIMTE 17
6.3. FORMELE SPEELRUIMTE 18
6.4. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 19
7. CENTRUMGEBIED I.O. 20
7.1. ONTWIKKELING KINDERAANTALLEN 20
7.2. INFORMELE SPEELRUIMTE 20
7.3. FORMELE SPEELRUIMTE 20
7.3.1. HOGE WEIDE 21
7.3.2. GRAUWAART 22
7.4. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 23
8. PARKWIJK 24
8.1. ONTWIKKELING KINDERAANTALLEN 24
8.2. INFORMELE SPEELRUIMTE 24
8.3. FORMELE SPEELRUIMTE 25
8.4. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 25
9. LANGERAK 26
9.1. ONTWIKKELING KINDERAANTALLEN 26
9.2. INFORMELE SPEELRUIMTE 26
9.3. FORMELE SPEELRUIMTE 26
9.4. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 27

10. JONGEREN IN LEIDSCHE RIJN 28
10.1. AANTAL JONGEREN 29
10.2. SPORT- EN ONTMOETINGSPLEKKEN 29
10.3. FOCUS BIJ ONTWIKKELING SPEELRUIMTE 30
10.4. TERWIJDE 30
10.5. HET ZAND 31
10.6. CENTRUMGEBIED I.O. 31
10.7. PARKWIJK 32
10.8. LANGERAK 32
11. BIJLAGE LIJST AANDACHTSLOCATIES 33
12. BIJLAGE KWANTITEIT EN KWALITEIT 34
13. BIJLAGEN PLEKKENTABEL EN KAART 36

Titel:	Speelruimtescan Leidsche Rijn
Opdrachtgever:	Gemeente Utrecht
	M. Stolzenburg
	M. Hueber
Opdrachtnemer:	OBB Ingenieursbureau
	ing. E.G. Oost-Mulder
Datum:	Nov 2016, tekstuele aanpassingen feb 2018
Project:	531.08
Aantal pagina's:	45

1. BUITEN SPELEN

Dit rapport gaat over buiten spelen in de subwijken van Leidsche Rijn. Iedere subwijk is anders in ruimtelijke opbouw en kinderaantallen en wordt daarom apart omschreven.

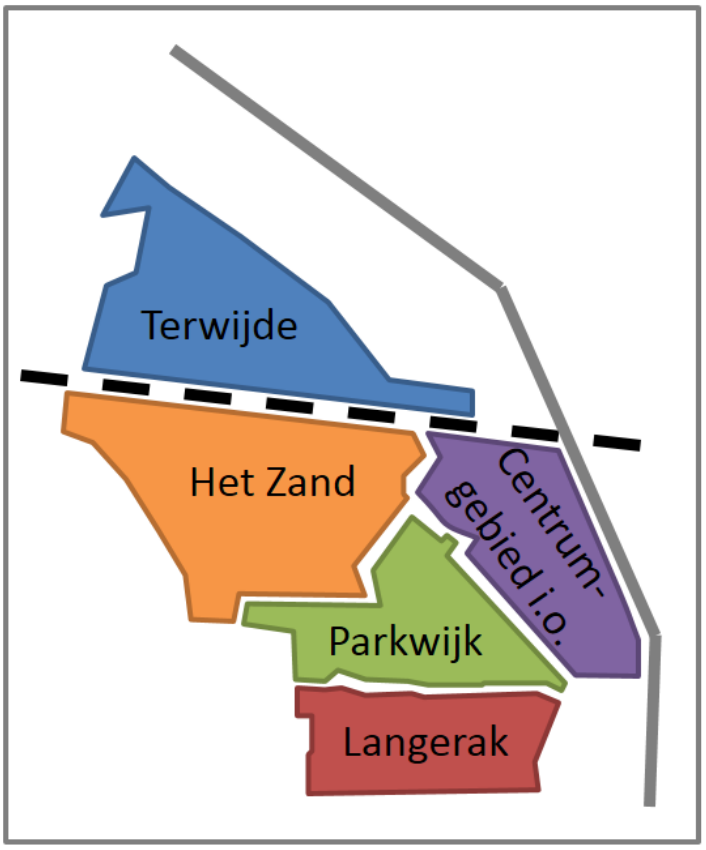

Voor wie is de speelruimte?

Het buiten spelen is in eerste instantie voor de kinderen. Ieder kind is uniek maar uit onderzoek zijn drie leeftijdsgroepen met vergelijkbare speelbehoeften te onderscheiden. Dit zijn **kinderen** van 0 tot en met 5 jaar, **jeugd** van 6 tot en met 11 jaar en **jongeren** van 12 tot en met 18 jaar. In de rest van dit rapport worden deze termen gebruikt zonder altijd de leeftijd te noemen.

Waarom speelruimte?

Spelen is enorm belangrijk voor een gezonde ontwikkeling van de kinderen.
Kinderen hebben recht op speelruimte! Er is dan ook een Utrechtse Buitenspeelnorm die ervoor moet zorgen dat er voldoende speelruimte is.

Wat is speelruimte?

De speelruimte begint zodra de kinderen de deur uitstappen. Van tuin naar stoep, straat en zo steeds verder de buurt in naarmate ze ouder worden. De ruimte zonder speeltoestellen is de **informele speelruimte** en de specifiek ingerichte speelplekken vormen de **formele speelruimte**.

Wat wordt per subwijk omschreven?

Leeftijdsgroepen
Hier wordt ingegaan op de ontwikkeling van de leeftijdsgroepen tussen 2009 en 2016 en een prognose gemaakt voor de komende 5 tot 10 jaar.

Informele speelruimte
Hier wordt vanuit verschillende invalshoeken zoals groen, straten en dergelijke ingegaan op de mate van bespeelbaarheid van de informele speelruimte.

Formele speelruimte
Hier wordt gekeken naar het huidige speelvoorzieningenniveau en aangegeven of er aan de Utrechtse Buitenspeelnorm wordt voldaan.

Focus speelruimte
Hier wordt aangegeven waar de focus dient te liggen voor verdere ontwikkeling van de speelruimte.

Speelruimte voor jongeren
In een separaat hoofdstuk (10) wordt de situatie rondom sport en ontmoeten voor jongeren omschreven.

Wat is er aan de hand?

Reden voor dit rapport is de sterke groei van kinderen en met name jongeren in de wijk. Er zijn veel klachten over inrichting en gebruik van speelplekken (zie hoofdstuk 11). Dit blijkt ook uit de vele initiatieven van bewoners voor verbeteringen van speel- en ontmoetingsplekken. Het rapport uit 2009 is verouderd. Met dit rapport ligt er een actueel Wijkspeelruimtekader voor Leidsche Rijn - uitwerking van de Utrechtse norm - met handvaten voor de verdere ontwikkeling van het buitenspelen, sporten en ontmoeten.

In de omgeving Franz Lehársingel zijn er spanningen tussen bewoners als gevolg van overlast door spelende en voetballende kinderen. Debet hieraan zijn de bouwkundige opzet en een tekort aan geschikte speelplekken in de directe omgeving. Er is sprake van conflicten tussen bewoners.
Er zijn kleine aanpassingen gedaan aan de openbare ruimte om de situatie te verbeteren, daarnaast zijn de wijkwelzijnsorganisaties actief. Dit geeft beperkt soelaas. Omdat het aantal kinderen qua aantal en leeftijd nog toeneemt, blijft de situatie voor spanningen zorgen en kost dit tijd en geld.

In de Kandinskystraat en omgeving wonen veel kinderen en ligt de bebouwing dicht op elkaar. De aanwezige speelplek wordt intensief gebruikt en geeft door de ligging dicht op de woningen overlast bij omwonenden. Gezien de bouwopgave is er in de directe omgeving geen ruimte voor een grotere of extra speelplek, waaraan wel behoefte is. De situatie vergt overleg en af en toe nemen van fysieke maatregelen, maar nemen bron van problemen niet weg. Wens is duurzame oplossing fysiek zodat er weer 'lucht' ontstaat.

2. SAMENVATTING

De wijk groeit snel; het aantal kinderen neemt sterk toe en er komende steeds meer jongeren. De ruimte voor spelen, sporten of elkaar ontmoeten op braakliggende terreinen neemt verder af. Er wordt geklaagd over geluidsoverlast en ballen tegen auto's, woningen en in de tuinen. Er zijn communicatieproblemen tussen buren door verschil in zienswijze en cultuur en daarmee in wat kinderen, jeugd en jongeren wel of niet mogen doen op de speelplek. De kleine plekken zijn geschikt voor kleine kinderen, maar minder geschikt als doorgroeiplek voor oudere kinderen. De oudere jeugd en jongeren zullen naar de grotere plekken en de vele parken moeten, maar die zijn voor hen nog onvoldoende ingericht.

Daar komt bij dat het ontwerp en de inrichting van speelplekken beperkte speelmogelijkheden bieden voor met name de jeugd en jongeren. Het ontbreekt aan uitdaging en variatie op de speelplekken en tussen de speelplekken onderling.

Het probleem ligt nu voornamelijk bij de jeugd, maar verplaatst zich de komende 10 jaar naar de jongeren. Het aantal jongeren verdubbelt. Er zijn voor hen onvoldoende plekken. De jongeren gaan plekken claimen - al dan niet gewenst - op speelplekken, in en onder portieken van woningen en kantoren, op schoolpleinen, in tunneltjes en andere plekken waar ze droog kunnen staan.

Er zal nog verdichting optreden door bouw op de nu nog braakliggende terreinen. Tijdelijke sport- en speelplekken die hier soms liggen verdwijnen. Soms komt hier speelruimte voor terug, maar is dit een veel kleinere plek of is deze verplaatst of gepland naar een park verderop.

De gemeente en bewoners staan voor een pittige uitdaging. Samen moeten ze ervoor zorgen dan hen kinderen goede voorzieningen krijgen, mogen spelen en er een prettige speelcultuur is. Er zal hiervoor wel voldoende budget en tijd nodig zijn. Denk daarbij aan reparaties van vandalisme, oplossen van klachten van bewoners, aanpassingen aan de inrichting, bemiddeling in conflicten en inzet van extra welzijnswerk.

Hoe staat de speelruimte ervoor?

In opdracht van het wijkbureau Leidsche Rijn heeft OBB[1] een speelruimtescan uitgevoerd in Leidsche Rijn. Hierbij is de kwantiteit en de kwaliteit van de speelruimte tegen het licht van de in 2009 vastgestelde Utrechtse Buitenspeelnorm[2] gehouden. De rode smileys geven aan waar de norm niet gehaald wordt. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in de ontwerpopgave voor Leidsche Rijn de 3%-norm[2] is gehanteerd.

[1] OBB heeft voor ruim een derde van de Nederlandse gemeentes een dergelijke scan gemaakt, waaronder Haarlem, Delft, diverse stadsdelen van Den Haag, Amsterdam en alle wijken van Utrecht.
[2] Zie hoofdstuk 3 Buitenspeelnormen in Utrecht. Vanaf hier Utrechtse norm genoemd.

kwaliteit	kinderen	jeugd	jongeren
buurt: meetjaar:	2016	2016	2016
Terwijde	😐	☹	☹
Het Zand	☹	☹	☹
Parkwijk	☹	☹	☹
Langerak	☹	☹	☺
Centrumgebied i.o.	☹	☹	☹

Tabel 1 speelruimte in relatie tot de Utrechtse Buitenspeelnorm[3]

De uitkomsten zijn niet positief, en blijven de komende 10 jaar ook zo vanwege de toename in jeugd en jongeren, waarop het speelvoorzieningenniveau niet is afgestemd. Daar waar het wel ten positieve keert de komende 10 jaar zal dit zijn omdat de groei in kinderaantallen afvlakt of kinderaantallen afnemen. Tenzij de gemeente en de bewoners op korte termijn (5 jaar) initiatieven nemen tot verbetering en uitbreiding van het aanbod voor spelen, sporten en ontmoeten.

De spreiding van de speelruimte voor **kinderen** varieert sterk. De ene subwijk heeft (te) veel speelplekken en de andere weinig. Ook zijn er veel plekken die te ver weg liggen of achter een barrière zoals water of drukke weg, waardoor de bereikbaarheidscirkel wordt doorsneden. Nu kan deze leeftijdsgroep zich nog redelijk redden in en om het huis, in de tuin en op de stoepen, straten en plantsoenen met al dan niet een stuk speelgoed. Bovendien is de tolerantie tegenover deze leeftijdsgroep groter en willen ouders nog wel eens op pad of iets organiseren met speelgoed. Indien de inrichting van de plekken aansluit op deze situatie dan is de speelruimte in de meeste subwijken voldoende ondanks dat de Utrechtse norm niet wordt gehaald.

Voor de **jeugd** zijn er meer plekken dan de Utrechtse norm. Maar er zit een addertje onder het gras. Doordat ouders hun 9- en 10-jarigen graag nog even in de buurt houden wordt een schommel of duikelrek bijgeplaatst op een speelplek voor kinderen. In de praktijk zijn deze plekken saai en weinig uitdagend en worden ze alsnog gebruikt om te voetballen of tikspelen en dergelijke te doen, waarvoor ze eigenlijk te klein zijn. Dit leidt tot de nodige overlast bij omwonenden en verdringing van de kinderen en de meiden. De jeugd struint het liefst door de buurten op de fiets, skates of boards op zoek naar plekken om hutten te bouwen, een balletje te trappen of te kletsen. De vrije ruimte hiervoor neemt steeds verder af door verdichting en grote uitdagende speelplekken en struinplekken zijn er weinig.

Voor de **jongeren** wordt de Utrechtse norm niet gehaald. Er zijn plekken, maar veel te weinig. Ze moeten deze plekken delen met de jeugd. Het aanbod is eenzijdig (voetbal) en weinig uitdagend. Verdubbeling van het speelvoorzieningenniveau en meer variatie in aanbod is gewenst voor zowel sport als ontmoeting.

Kansen

[3] Zie ook 11 Bijlage kwantiteit en kwaliteit voor cijfermatige onderbouwing.

De verkeersluwe straten en de parken bieden een ruimtelijke basis met kansen voor betere speelruimte. Per subwijk kan door maatwerk per leeftijdsgroep gewerkt worden aan een goede en duurzame spreiding en inrichting.

Omvorming van bestaande speelruimte naar oplossingen op maat zijn nodig. Een goed ontwerp voor speelruimte in de parken met voldoende voorzieningen zal de speeldruk in de buurten verlagen en uitdaging bieden aan de jeugd en jongeren. Dit zal een grote kentering brengen in de problemen rondom de speelplekken, en verwijsmogelijkheden gaan bieden en daarmee gespreksmogelijkheden en afspraken tussen omwonenden, gebruikers en hun ouders.

Leerpunt

Samen spelen en sporten is leuker en beter dan binnen zitten. Het zal in sommige wijken moeilijk blijven om jeugd en jongeren voldoende uitdaging te bieden, omdat gewoonweg de ruimte ontbreekt! Bij de inrichting van nog te ontwikkelen (deel)buurten dient in het programma van eisen scherper afgebakend te worden wat de 3%-norm inhoudt. Het is beter om over te stappen op de Utrechtse norm, waarmee dan meteen meer aandacht zal zijn voor de hoge kinderdichtheid en voor de al snel aanwezige groep jongeren! Zie verder ook leerpunten per buurt.

3. BUITENSPEELNORMEN IN UTRECHT

3.1. De 3%-norm

In de stedenbouwkundige plannen van Leidsche Rijn is de 3%-norm[4] gehanteerd, vaak in combinatie met afstandsnormen[5] voor leeftijdsgroepen. In deze 3%-norm is een aantal zaken niet helder afgebakend:

- Er is niet duidelijk waarvan 3% gerekend dient te worden. Is dit van de netto of bruto oppervlakte van de wijk? Vallen groen, water, sportvelden of verkeersluwe wegen er ook onder?
- Er is niet afgebakend hoe de 3% dan verdeeld wordt over de oppervlakten van de verschillende speelplekken. Allemaal kleine plekjes of één hele grote?
- Er is geen relatie gelegd met kinderdichtheden. Of er nu 30 of 90 kinderen in een buurt wonen, er is dezelfde hoeveelheid speelruimte nodig volgens de 3%-norm.
- Er is geen relatie gelegd met de informele speelruimte. Uit onderzoek blijkt steeds weer dat er maar 15% van de buitenspeeltijd op speeltoestellen wordt gespeeld, de rest van de tijd bestaat uit het rondzwerven door en spelen op en in de straten en het groen in de buurt. Hoe minder informele ruimte hoe meer formele ruimte er nodig is.
- Er is geen relatie gelegd met de inrichtingskwaliteit van zowel de informele als de formele speelruimte.
- Er is niet aangegeven hoe de leeftijdsgroepen binnen deze 3%-norm zijn verdeeld (hoeveel m2 voor kinderen, jeugd en jongeren).

Dit heeft geleid tot verschil in interpretatie in de stedenbouwkundige plannen, waardoor de ruimte voor speelplekken verschilt per buurt. In Grauwaart worden bijvoorbeeld verkeersluwe straten meegerekend in de 3% norm en in Hoge Weide niet.

3.2. De Utrechtse norm

Binnen de Utrechtse norm voor buitenspelen is een aanvulling gemaakt met een oppervlakte informele speelruimte per kind en het aantal kinderen binnen de actieradius van een speelplek. Ook worden drie leeftijdsgroepen onderscheiden met andere speelbehoeften. De uitgangspunten zijn zo gekozen dat er geanticipeerd kan worden op veranderingen of bewonerswensen.

3.2.1. Kinderen (0-5 jaar)

De actieradius van de kinderen is circa 100 tot 150 meter. De tuin en straat zijn het speeldomein, altijd onder toezicht of begeleiding. Voor kinderen onder de 3 jaar kan niet gesproken worden over zelfstandig spelen. Voor deze leeftijdsgroep worden geen specifieke voorzieningen aangebracht, maar ze maken onder begeleiding wel mede gebruik van voorzieningen voor 4- en 5-jarigen. Daarom worden deze kinderen wel meegeteld. Het te toetsen openbaar basis speelvoorzieningenniveau is:

- 20m2 informele speelruimte per kind aansluitend aan huis (tuin, veilige en geschikte openbare ruimte (stoep, veldje enzovoorts
- voor elke 30 kinderen binnen de actieradius een formele speelplek met speelmogelijkheden

[4] Wetsvoorstel SP, Jantje Beton en Nuso in 2003 (zie ook websites van genoemde partijen). Het voorstel werd niet aangenomen vanwege gebrek aan draagvlak. Raad van State heeft aangegeven dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor invulling van voldoende ruimte voor (spelende) kinderen. Minister Dekker van VROM heeft daarop in 2005 een beleidsbrief gestuurd aan de gemeenten met de oproep voldoende en kwalitatief goede speelruimte te bestemmen. Hierin wordt de 3%-norm aangehaald als absoluut minimum.

[5] In Nederlandse en Duitse ontwerpkaders voor de stad wordt vanaf begin jaren zeventig al gesproken over afstanden die kinderen zelfstandig kunnen en mogen afleggen in de stad gebaseerd op onderzoek van diverse universiteiten in de jaren daarvoor. In 2006 is officieel de link gelegd met de 3%-norm in het handboek gemeentelijk speelruimtebeleid. In veel plannen ook wel actieradius van een kind genoemd.

3.2.2. Jeugdigen (6-11 jaar)

De actieradius van de jeugdigen is circa 350 tot 400 meter. De straat en buurt zijn het speeldomein, eerst nog onder toezicht, maar steeds vaker en verder zelfstandig. Vanaf een jaar of 9 steken ze ook drukkere straten over. Jeugdigen zoeken uitdagende formele speelruimte en hebben veilige routing door de buurt nodig. Het te toetsen basis speelvoorzieningenniveau is:

- 20m2 informele speelruimte gebundeld in 100 m2 per 5 kinderen in de vorm van plantsoen, stoepen, pleintjes en dergelijke
- voor elke 70 jeugdigen binnen de actieradius een formele speelplek met sport- en speelmogelijkheden

3.2.3. Jongeren (12-18 jaar)

De actieradius van deze groep is onbeperkt. Maar ook jongeren hebben graag plekken in hun woonbuurt: eigen plekken, waar ze vlak voor of na het eten wat kunnen sporten en ontmoeten. Verder zou het niet fair zijn om andere wijken op te zadelen met de jongeren uit een wijk met hoge jongerendichtheid. Het te toetsen basis speelvoorzieningenniveau is:

- 1 ontmoetingsplek per 15 jongeren waarvan:
    - 50% van nature aanwezig en door jongeren zelf ingevuld
    - 30% eenvoudige What's Upplekken, zoals bankjes in de buurt
    - 20% ingerichte ontmoetingsplekken (Stay Aroundplek) voor langer ontmoeten
- voor elke 100 jongeren een formele sportplek (gecombineerd Stay Aroundplekken)
- voor elke 500 jongeren een No Problemplek waar geen directe overlast voor omwonenden is, waarnaar verwezen kan worden bij overlast in de subwijk (deel van huidige JOPS)

3.2.4. Type plek en combineren leeftijdsgroepen

Een van de grootste succesfactoren voor spelen is samen spelen! Binnen de Utrechtse norm wordt er dan ook naar gestreefd om leeftijdscategorieën te combineren op speelplekken waar voldoende ruimte is om dit te doen. Praktisch gezien houdt dit in dat in principe het aantal benodigde plekken voor 0-5-jarigen het bepalend aantal speelplekken is als streefbeeld. De inrichting moet daarbij voor de 2 of zelfs 3 leeftijdsgroepen voldoende en uitdagend zijn.

Figuur 1 voorbeeld bij 3.2.5: Op kleine speelruimte, geen 'hangmogelijkheden' weinig uitdagende toestellen voor jeugd en ook voor kinderen niet veel mogelijkheden. Genoeg ruimte voor voetbal …

3.2.5. Verbeterpunten Utrechtse Norm

Wat tot nu toe niet is opgenomen in de norm is een kwaliteitsrichtlijn voor de inrichting van de speelruimte. De precieze invulling van de locaties en inrichting ervan is veelal vrij voor keuze door bewoners. In de praktijk blijken veel inrichtingsconcessies te worden gedaan door bijvoorbeeld conflicterende belangen van bewoners, angst voor overlast (NIMBY) en onbekendheid van bewoners met wensen van kinderen. Hierin valt nog winst te behalen met name op het gebied van uitdagende plekken voor jeugd/jongeren en meer variatie in speelaanbod.

3.3. Schoolpleinen en speeltuinen

De schoolpleinen en speeltuinen worden in Utrecht in principe niet als openbare speelruimte gezien, maar zijn vaak wel toegankelijk. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het aanbod op de pleinen en in de speeltuinen. Uitzondering hierop is het schoolplein van de Brede School Het Zand dat wel is opgenomen in de inspectie van de gemeente.

In deze speelscan is een uitspraak gedaan over de mogelijke rol van de schoolpleinen in het basis speelvoorzieningenniveau en is de toegankelijkheid getoetst. Er zijn 14 scholen met gezamenlijk 9 pleinen. Deze schoolpleinen zijn:

nummer	type plek	subwijk	toegankelijk
TWS011	Schoolplein	Terwijde	nee
TWS012	Schoolplein	Terwijde	ja
PNS013	Schoolplein	Parkwijk	ja
PZS010	Schoolplein	Parkwijk	ja
LWS006	Schoolplein	Langerak	nee
LOS006	Schoolplein	Langerak	ja
ZO002	schoolplein	Het Zand	ja
ZOS010	schoolplein	Het Zand	ja
HWS002	schoolplein	Hoge Weide	ja

Tabel 2 schoolpleinen in Leidsche Rijn (zie ook kaart)

Bijna alle schoolpleinen in Leidsche Rijn functioneren op dit moment als openbare speelplek. Ze zijn dan ook meegeteld in het aantal aanwezige speelplekken. Er is een enkel plein omheind en daarmee niet toegankelijk na sluiting.

De speeltuinen zijn duidelijk geen openbare voorziening. Ze kennen openingstijden en meestal wordt er onder toezicht gespeeld. In veel wijken van Utrecht zijn de speeltuinen wel een belangrijke aanvulling van het tekort aan formele speelruimte, bieden ze vaak speelmogelijkheden die in de openbare ruimte beheertechnisch niet haalbaar zijn en hebben ze een belangrijke sociale functie. In Leidsche Rijn liggen in Langerak 'Bouwspeeltuin De Voorn' en in het Maximapark 'De Bosspeeltuin'. Daarnaast liggen er in het Maximapark tal van openbaar toegankelijke sportvoorzieningen en worden hier veel laagdrempelige sportactiviteiten aangeboden. Het Lint speelt hierin ook een belangrijke rol. Jeugd en jongeren uit naastliggende buurten maken hier wel gebruik van. Ook gaan hier ouders met hun kinderen heen.

Zowel de toegankelijke schoolpleinen als de speeltuinen (open buiten schooltijd) worden meegerekend in het basis speelvoorzieningenniveau.

3.4. Informele speelruimte

Vraag de gemiddelde volwassene om een mooie speelherinnering en er komen verhalen over landjes, avonturen, modder, bouwen en experimenteren. De wipkip zal er niet vaak in voorkomen. Dit geeft meteen het belang en de kracht van informeel spelen aan.
Eigenlijk gaat informeel spelen over het spelen in en de 'bespeelbaarheid' van de openbare ruimte buiten de speeltoestellen om. Er is een aantal aspecten dat deze bespeelbaarheid van de openbare ruimte beïnvloedt:

Stoepen

Hoe breder de stoep, hoe beter bespeelbaar de openbare ruimte. Rotterdam hanteert hier bijvoorbeeld als (harde!) norm: 'Een bespeelbare stoep (3 - 5 meter breed) aan ten minste één straatzijde van de weg, bij voorkeur de zonzijde.' Parkeren heeft een negatief effect op de mogelijkheden voor (informeel) spelen. Zowel puur fysiek (auto's die in de weg staan), als meer figuurlijk (de eigenaren van de auto's die het niet prettig vinden als er kinderen bij hun auto spelen).

Bijzondere open plekken (pleinen en parken)

Bijzondere plekken zoals pleinen, parken en braakliggende stukken, kunnen - al is het soms maar tijdelijk - enorm veel speelplezier opleveren. Zeker in een stad als Utrecht met haar enorme verdichtingsopgave, zijn open plekken voor oudere kinderen van groot belang.

Straten

Hoe rustiger de straat, hoe beter bespeelbaar (autoluw, doodlopend). Denk aan een balletje trappen, leren fietsen of skaten en het spelletje stoepranden (met een bal op de stoeprand mikken). Hoe meer auto's er rijden of parkeren en hoe harder ze rijden, des te meer neemt de bespeelbaarheid van de straat af. Vaak is er overdag buiten de spits wel ruimte, maar 's avonds duidelijk minder.

Groen (bosjes en veldjes)

In groen kan heerlijk gespeeld worden; er zijn hoekjes om te verstoppen, struiken om hutten in te bouwen en te schuilen tegen wind en regen. Je kunt kastanjes en eikels zoeken, takjes en besjes verzamelen, diertjes en vogels kijken.
Dit zijn belangrijke dingen, maar niet vanzelfsprekend in de stad. Op grasveldjes kun je koppeltje duikelen of rommelen met een bal of madeliefjes plukken. Hoe meer van dergelijk toegankelijk groen er is, hoe beter bespeelbaar. Kritische factor: hondenpoep!

Binnen-buitenrelatie (tuin)

Hoe gemakkelijk kunnen kinderen buiten komen? Wat is de weg van de woonkamer naar buiten spelen? Zit daar nog een trappenhuis, lift of portiek tussen? Is er een voortuin waar je doorheen komt, of sta je zo vanuit de voordeur op de stoep? Eventuele barrières onderweg vermoeilijken het bereiken van de speelplek en ontmoedigen buiten spelen.

Water

Water heeft een grote aantrekkingskracht op kinderen. Kijk maar eens hoe druk veel van de spetterbadjes en waterpompen zijn in de zomer. Alle leeftijden kunnen van water genieten. Denk aan de smalle wadi's of laagtes in de stoep waar regenwater blijft staan. De sloten kunnen dienen om in te modderen of om met een netje of om langs de kant kikkervisjes te vangen en stiekem lisdodden te plukken. Jeugd en jongeren kunnen varen in een bootje en vissen. Als het vriest en er ligt ijs, is het helemaal een feest!

3.5. Speelprikkels

Een grijze stoep is maar een stoep. Een hinkeltegel, knikkertegel of gekleurde tegel maakt het een andere ruimte waar kinderen worden geprikkeld om te gaan spelen. Een boomstammetje op het grasveld (daar huizen leuke beestjes in als hij langzaam vergaat), een parkeerpaal waarover je ook kunt bokspringen of een grote kei die in de winter te koud is en in de zomer lekker warm. Naast een speelprikkel voor het kind zijn deze een signaal aan de volwassenen: pas/let op, in deze ruimte spelen ook kinderen!

Figuur 2 informele speelruimte in Leidsche Rijn. Bovenste rij: spelen in het groen en op braakliggende terreinen. Tweede rij: aanleidingen op het straatvlak of muur. Derde rij: door bewoners zelf toevoegen van speelgoed. Vierde rij: de ruimte op de verkeersluwe plekken. Vijfde rij: door toevoeging van betonelementen ontstaan nieuwe mogelijkheden. Zesde rij: het bad, varen, vissen en rommelen langs de waterkant.

4. KERNCIJFERS LEIDSCHE RIJN

4.1. Kinderdichtheid

In de wijk Leidsche Rijn is het aantal inwoners de afgelopen 10 jaar toegenomen van 16.500 naar circa 32.000. In Leidsche Rijn is circa 30% van de bewoners jonger dan 19 jaar. Dit aandeel ligt veel hoger dan het stedelijk gemiddelde (19%). In totaal zijn dit circa 9.500 kinderen. De komende jaren worden er nog circa 8.000 woningen bijgebouwd, waardoor het kinderaantal nog zal gaan toenemen.

Gebiedsinformatie:	Terwijde	Het Zand	Parkwijk	Langerak	Centrum-gebied i.o.	som/gem.
totaal aantal inwoners	9.397	8.750	7.274	4.404	2.371	**31.082**
kinderen (0-5 jaar)	1.017	1.214	682	355	459	**3.498**
jeugd (6-11 jaar)	1.076	1.135	714	429	169	**3.443**
jongeren (12-18 jaar)	737	627	744	390	132	**2.557**
totaal aantal 0-18 jarigen	2.830	2.976	2.140	1.174	760	**9.498**
deel van bevolking (%)	30%	34%	29%	27%	31%	**30%**
oppervlakte woonbuurten (ha)	123	122	64	63	38	**410**
kinder-dichtheid (knd/ha)	23	24	33	19	10	**22**

Tabel 3 informatie subwijken peildatum 1-1-2016

Als er weinig of geen kinderen wonen, is er bijna geen speelruimte nodig. Andersom is er veel of 'extra' speelruimte nodig bij een hoge kinderdichtheid. De kinderdichtheid verschilt daarbij per leeftijdsgroep.

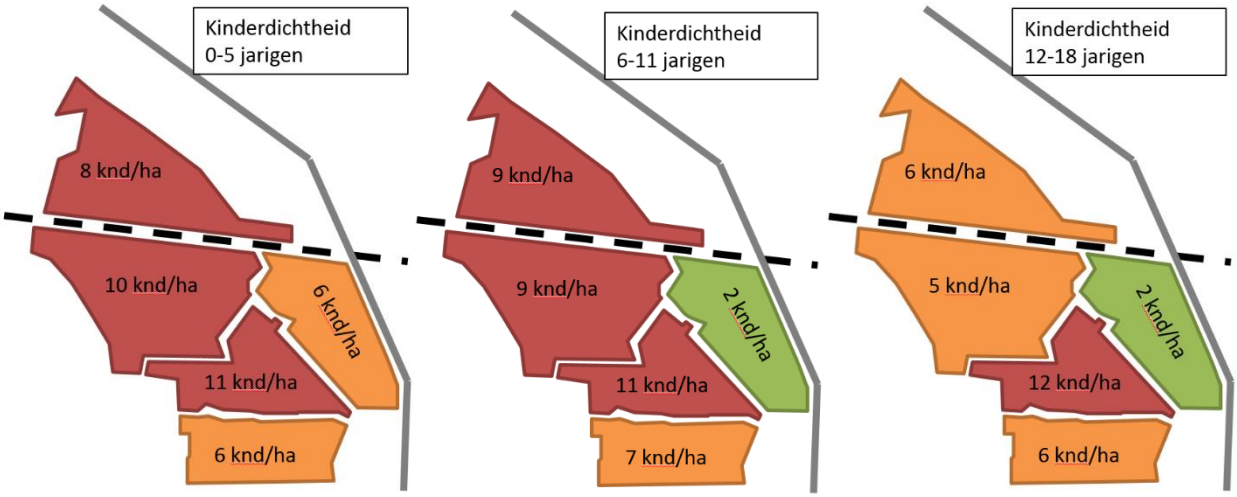

In de rode subwijken ligt de dichtheid ruim boven het wijkgemiddelde en in de groene er ruim onder. De kinderdichtheid van de kinderen is in de oudere subwijken nu op zijn grootst en zal weer wat gaan afnemen. Het aantal jongeren zal de komende jaren zo goed als verdubbelen. De jongerendichtheid zal gaan stijgen.

4.2. Inventaris

Bij het aanleggen van Leidsche Rijn zijn in de verschillende subwijken speelvoorzieningen aangebracht. In totaal liggen er 87 speelplekken met daarop 376 speeltoestellen en 60 speelprikkels. Onder de toestellen ligt ruim 10.000m2 veiligheidsondergrond[6].

[6] Inspectiegegevens voorjaar 2016. Verloop speelplekken laag tot maximaal 2 per subwijk.

Inventaris:	Terwijde	Het Zand	Centrumgebied i.o	Parkwijk	Langerak	Totaal
speelplekken (st)	20	20	6	26	15	87
speeltoestel (st)	73	117	21	71	49	331
sporttoestellen (st)	12	14	2	13	5	46
speelprikkels (st)	14	23	0	14	9	60
ondergronden (m2)	3.191	2.970	928	3.145	1.424	11.658

Tabel 4 informatie inventaris peildatum 1-1-2016 met aanvulling Hoge Weide peildatum 1-9-2016

Gecombineerd met de kinderaantallen is het mogelijk om te zien hoeveel kinderen een plek moeten delen per subwijk en per leeftijdsgroep.

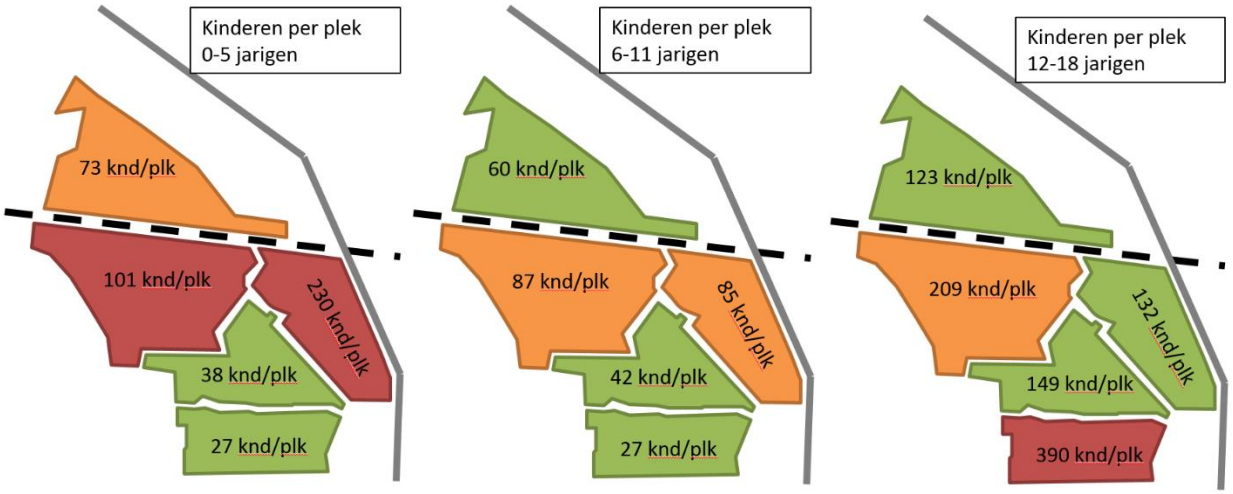

In de rode subwijken ligt het aantal kinderen dat een plek moet delen ver boven de Utrechtse Norm (meer dan 2x de norm) en in de oranje wijken er ruim boven (minder dan 2x) en in de groene wijken iets boven, gelijk of onder de Utrechtse norm.

4.3. Inventariswaarde

De speeltoestellen en ondergronden op een speelplek vertegenwoordigen een waarde. Deze waarde bepaalt het beschikbare budget voor vervanging van de toestellen aan het eind van de levensduur. In totaal bedraagt de inventariswaarde inclusief valdempende ondergronden ruim 2,5 miljoen euro.

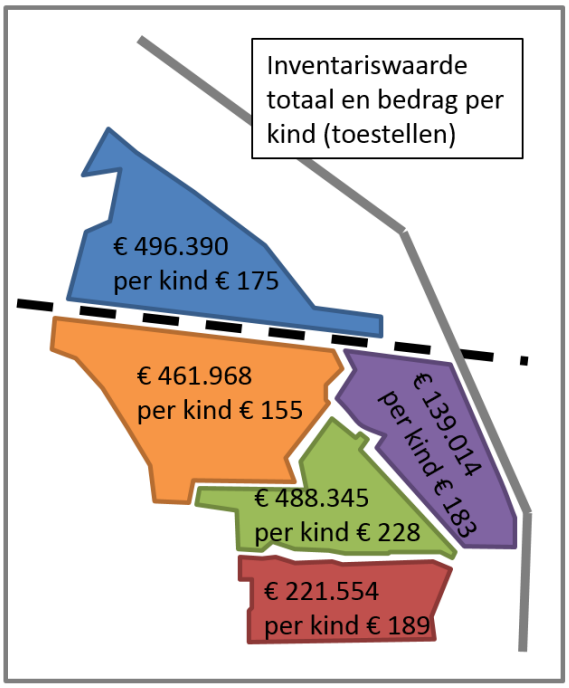

De kleuren staan voor de verschillende wijken. Te zien is dat het budget onevenwichtig is verdeeld over de kinderen. Zo heeft Parkwijk in verhouding het meest en Het Zand het minst, terwijl in Het Zand wel een hogere kinderdichtheid is. Het landelijk gemiddelde is € 230,- per kind. Alle subwijken liggen daar (soms net) onder.

5. TERWIJDE

Bepalend in Terwijde is de opbouw van buurten omringd met water. Hierdoor ontstaan begrensde speelbuurten.
De begrenzing met het water zorgt ervoor dat kinderen zonder zwemdiploma en jonger dan 9 jaar binnen het zicht van de ouders moeten blijven in de speelbuurt. Er moet dus binnen iedere speelbuurt een goede voorziening zijn. Afhankelijk van de ouders mogen jeugdigen vanaf een jaar of 10 zelfstandig buiten hun buurt spelen en naar de andere plekken. Pas dan groeit de speelruimte als het ware weer en krijgt het Waterwinpark een functie in de speelruimte.

5.1. Ontwikkeling kinderaantallen

De kinderaantallen stabiliseren langzaam in Terwijde. De grote piek zit de komende jaren in het toenemende aantal jongeren. De groei van kinderen is goed te zien sinds 2009. De toen 1.027 kinderen zijn nu de 1.076 jeugdigen en de toen 659 jeugdigen zijn nu de 737 jongeren.

Terwijde kinderaantallen	west	oost	aantal 2016	knd/ha	aantal 2009
totaal	1.692	1.138	2.830	23,0	2.392
kinderen 0-5 jaar	535	482	1.017	8,3	1.027
jeugd 6-11 jaar	655	421	1.076	8,8	659
jongeren 12-18 jaar	502	235	737	6,0	706

Over circa 5 jaar is de grootste kinderpiek te verwachten van rond de 3.200 kinderen van 0 - 18 jaar. Deze piek duurt een paar jaar. Daarna zal het kinderaantal langzaam gaan afnemen. Eerst in west en er achteraan ook in oost (hier is nog recente woninguitbreiding). In oost zal eerst nog het aantal jongeren verdubbelen (zie 10.4).

5.2. Informele speelruimte

Er is voldoende zelfstandig bereikbare informele speelruimte in Terwijde op loopafstand voor alle leeftijden. De informele speelruimte verschilt daarbij wel sterk per eiland en sommige kinderen moeten van het eiland af voor het trappen van een balletje. Belangrijke dragers van deze informele speelruimte zijn de wadi's en grasstroken, 30 km-wegen, hofjes en verkeersluwe situaties zoals doodlopende straten en autovrije straten. Voor de jeugd is het water en de waterkant uitdagende informele speelruimte.

Het grootste knelpunt voor de informele speelruimte is de eilandenstructuur van de wijk (met water eromheen). Hierdoor worden de jongere kinderen sterk gebonden aan hun straat en buurt. Gecombineerd daarmee is er op deze eilanden gebrek aan bijvoorbeeld huttenbouwplekken. Op dit moment wordt er nog steeds uitgebreid waardoor er nog braakliggende terreinen zijn die zeer waardevolle informele struin- en speelruimte bieden. Deze verdwijnen de komende jaren in snel tempo.

Terwijde informeel	stoepen	pleinen	straten	parken	bosjes	veldjes	tuinen	water
kinderen 0-5 jaar	++	n.v.t.	+	0	-	0	++	n.v.t.
jeugd 6-11 jaar	++	n.v.t.	+	+	-	+	+	++

5.3. Formele speelruimte

Volgens de Utrechtse norm zouden er 33 plekken voor de kinderen moeten zijn, waarvan 15 mede geschikt voor de jeugd. In werkelijkheid ligt dit aantal lager.

In totaal zijn voor beide leeftijdsgroepen in de huidige situatie 20 speelplekken geschikt voor de kinderen en/of jeugd, variërend in grootte en inrichting. Op 13 van de 20 plekken staan voorzieningen voor de kinderen en op 14 plekken voor de jeugd. Gemiddeld delen 104 kinderen en jeugdigen een plek.

Terwijde plekken	aantal 2016	Utrechtse norm	advies OBB	aantal knd	knd/ha
totaal locaties	20	33	27	2.093	17,0
kinderen 0-5 jaar	13	33	21	1.017	8,3
jeugd 6-11 jaar	14	15	23	1.076	8,8

De vraag is of 33 formele speelplekken voor de kinderen haalbaar zijn. Kinderen mogen bijna niet zelfstandig op pad vanwege het water. Voor hen is de speelruimte in de straat belangrijker. OBB adviseert dan ook om per speelbuurt een plek aan te bieden voor 0-8 jaar waar ouders en kinderen veilig naartoe kunnen, en verder de investeringen te gebruiken voor het verbeteren van de informele speelruimte voor deze leeftijdsgroep binnen de speelbuurt zelf. Deze plekken mogen qua inrichting niet meegroeien naar oudere kinderen; die moeten verderop in de wijk naar de grotere plekken.

Er zijn nu 14 plekken voor de jeugd, maar niet ingericht of geschikt voor zowel sport als spelen. Aangezien er ook een tekort is aan jongerenplekken wordt een aantal nieuwe locaties en verbetering van een aantal wat grotere bestaande plekken voorgesteld. Er is daarbij wel een scheiding in speelplekken - samen met de kinderen - en sportplekken - samen met de jongeren. Het aantal geadviseerde plekken is 27. Combineren van doelgroepen lijkt daarbij niet mogelijk. Alleen in het Waterwinpark is hiervoor ruimte genoeg.

5.4. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Bij verdere ontwikkeling van de speelruimte dient de focus te liggen op:

- duidelijke routing tussen formele speelplekken en Waterwinpark met speelaanleidingen onderweg en oversteekplekken waar nodig; zo maken dat kinderen jonger zelfstandig op pad mogen (dit zijn nieuwe afspraakmogelijkheden ouder/kind);
- kindvriendelijker Waterwinpark (beschutting/variatie ook via wijkgroenplan);
- stimuleren van speelaanleidingen voor 0-8-jarigen op straat en in tuin; bewoners op ideeën brengen om zelf in de speelruimte voor jongste kinderen te voorzien;
- zoeken van alternatieven voor braakliggende terreinen die verdwijnen (struinplekken/hutten bouwen);
- investeren in grote centrale plekken met aantrekkelijke inrichting voor jeugd en jongeren met het Waterwinpark daarin als belangrijkste gebied;
- een beter ontwerp voor de speelplekken (meer halen uit bestaande ruimte). De toestellen zijn er vaak wel, maar de uitstraling en omgeving zijn vaak kaal met weinig speelmogelijkheden.
- geen plekken voor jeugd willen maken op (te kleine) plekken voor kinderen.

Bij aanvragen vanuit het initiatievenfonds geen nieuwe plekken realiseren en geen toestellen voor oudere kinderen op de (te) kleine plekken plaatsen. Aanvraag ombuigen naar investering in goede centrale plekken of naar informele initiatieven (denk aan spelkist, pleinplakkers, activiteitensubsidie).

6. HET ZAND

Het Zand is het 'passtuk' in de ontwikkeling van Leidsche Rijn. Het behoud van oude structuren maakt dat Het Zand voor spelen in buurten uiteen valt. De jeugd is georiënteerd op de speelruimte in de eigen buurt en komt daar niet snel buiten. Ook ouders houden deze grenzen vaak aan. Binnen de buurten is weinig speelruimte voor met name de oudere kinderen. Alleen de kinderen die in Park Groot Zandveld naar school gaan en hier zelfstandig heen mogen (vanaf een jaar of 10), hebben meer speelruimte.

6.1. Ontwikkeling kinderaantallen

Het aantal kinderen is in alle leeftijdsgroepen enorm gestegen. Er heeft doorgroei plaatsgevonden, maar daarnaast ook woninguitbreiding. Bij de woninguitbreiding blijkt verder dat mensen die er komen wonen vaak al kinderen hebben. Er is dus meteen behoefte aan speelruimte voor basisschooljeugd.

Het Zand kinderaantallen	west	oost	aantal 2016	knd/ha	aantal 2009
totaal	1.919	1.057	2.976	24,4	1.235
kinderen 0-5 jaar	793	421	1.214	10,0	649
jeugd 6-11 jaar	761	374	1.135	9,3	386
jongeren 12-18 jaar	365	262	627	5,1	200

Het aantal kinderen ten opzichte van het aantal jeugdigen is niet veel groter en de woningbouw is zo goed als gereed. Over circa 7 jaar is de grootste kinderpiek te verwachten die een paar jaar duurt met circa 4.000 kinderen van 0 -18 jaar. Eerst komt Het Zand west (waar nu al stabilisatie van het aantal kinderen lijkt te zijn ten opzichte van de jeugd) en gelijk daar achteraan oost.

6.2. Informele speelruimte

Het aandeel informele speelruimte verschilt sterk per buurt. De ene buurt heeft wat meer veldjes en de andere buurt wat meer water. De buurten zelf zijn niet ruim en na de spits als alle auto's er staan geparkeerd, is de jeugd al snel aangewezen op de beperkt aanwezige speelplekken. De vrije ruimten zijn niet groot op een aantal braakliggende terreinen na. Deze worden de komende jaren bebouwd. Voor de kinderen is er nog voldoende ruimte, maar voor de jeugd wordt het te krap en er ontbreekt groene ruimte voor struinen, het bouwen van hutten en trappen van een balletje. Bijkomend probleem is de grote afstand tot de grotere informele ruimten, die vaak niet zeflstandig mag worden afgelegd of qua tijd niet haalbaar is voor het even buiten spelen na het eten.

Het Zand informeel	stoepen	pleinen	straten	parken	bosjes	veldjes	tuinen	water
kinderen 0-5 jaar	++	n.v.t.	+	+	-	-	++	n.v.t.
jeugd 6-11 jaar	++	n.v.t.	+	+	-	-	+	+

6.3. Formele speelruimte

Volgens de Utrechtse norm zouden er 40 plekken voor de kinderen moeten zijn, waarvan 16 mede geschikt voor de jeugd. In werkelijkheid ligt dit aantal anders.

In totaal zijn voor beide leeftijdsgroepen in de huidige situatie 20 speelplekken geschikt voor de kinderen en/of jeugd, variërend in grootte en inrichting. Op 13 van de 20 plekken staan voorzieningen voor de kinderen en op 14 plekken voor de jeugd. Gemiddeld delen 117 kinderen en jeugdigen een plek.

Het Zand plekken	aantal 2016	Utrechtse norm	advies OBB	aantal knd	knd/ha
totaal locaties	20	40	19	2.349	19,3
kinderen 0-5 jaar	13	40	14	1.214	10,0
jeugd 6-11 jaar	14	16	23[1]	1.135	9,3

De vraag is of het aantal van 40 formele speelplekken voor de kinderen haalbaar is. Zij spelen weinig buiten hun eigen buurt. Voor hen is de speelruimte in de straat belangrijker. OBB adviseert dan ook om per speelbuurt een goede plek aan te bieden voor 0-8 jaar waar ouders en kinderen veilig naartoe kunnen en verder de investeringen te gebruiken voor het verbeteren van de informele speelruimte voor deze leeftijdsgroep binnen de speelbuurt zelf. Deze plekken mogen niet meegroeien qua inrichting naar oudere kinderen, dit zou voor te veel overlast zorgen. Zij kunnen en moeten verderop in de wijk naar de grotere plekken. De mensen in Het Zand moeten wat verder lopen naar een speelplek, maar dit is te doen door verkeersluwe situatie en korte wegen naar de parken en plekken. Het zelfstandig spelen van de jongste leeftijdsgroep kan daarnaast voor de deur op meer informele wijze vormgegeven worden met ook eigen speelgoed.

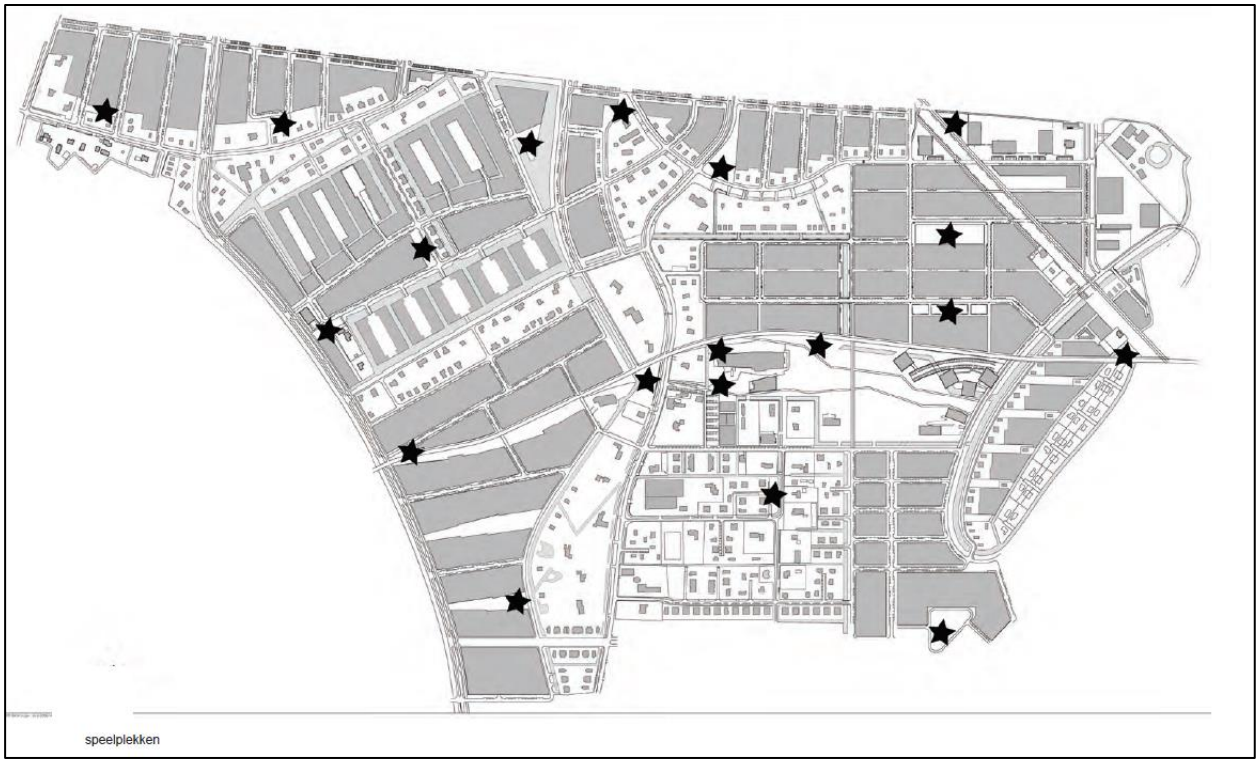

Figuur 3 originele speelruimteplanning in stedenbouwkundig plan (anno 2016 aangevuld met 4 plekken)

[7] Het aantal plekken advies voor 6-12 jaar ligt hoger dan totaal aantal locaties omdat sommige locaties dubbel tellen of zelfs een functie voor 4 plekken moeten vervullen. Zie ook plekkentabel in bijlage.

Er zijn nu 14 plekken voor de jeugd, deze moet ze altijd delen met de kinderen of de jongeren. De inrichting daagt niet uit en is summier. Aangezien er ook een tekort is aan jongerenplekken, wordt een aantal nieuwe locaties en verbetering van een aantal wat grotere bestaande plekken voorgesteld. Ook kunnen de jongeren wat verder weg naar de parken in Leidsche Rijn. Van het allergrootste belang wordt de speelruimte in Park Groot Zandveld. Dit park moet ongeveer de draagkracht krijgen van 4 plekken voor jeugd en 4 voor jongeren. Om het belang te onderstrepen moet bedacht worden dat er ruim 2.400 gebruikers opgroeien (los van de volwassenen die ook het park willen gebruiken). Tijd voor een modern beweeg- en ontmoetingspark met voldoende voorzieningen! Aandachtspunt daarbij is dat het park een archeologisch monument is, wat beperkingen in roering van de ondergrond met zich meebrengt.

6.4. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Bij verdere ontwikkeling van de speelruimte dient de focus te liggen op:

- duidelijke routing tussen formele speelplekken en Park Groot Zandveld met speelaanleidingen onderweg en oversteekplekken waar nodig; zo maken dat kinderen jonger zelfstandig op pad mogen (dit zijn nieuwe afspraakmogelijkheden ouder/kind);
- kindvriendelijker Park Groot Zandveld (beschutting/variatie ook via wijkgroenplan);
- stimuleren van speelaanleidingen voor 0-8 jarigen op straat en in tuin; bewoners op ideeën brengen om zelf in speelruimte voor jongste kinderen te voorzien;
- investeren in grote centrale plekken met aantrekkelijke inrichting voor jeugd en jongeren (uitdaging!); Park Groot Zandveld tot goed speel- en sportpark;
- beter ontwerp voor de speelplekken (meer halen uit bestaande ruimte). De toestellen zijn er vaak wel, maar de uitstraling en omgeving zijn vaak kaal met weinig speelmogelijkheden.
- geen plekken voor jeugd willen maken op (te kleine) plekken voor kinderen;
- meer verbindingspaadjes tussen buurten voor kinderen.

Bij aanvragen vanuit het initiatievenfonds geen nieuwe plekken realiseren en geen toestellen voor oudere kinderen op de (te) kleine plekken plaatsen. Aanvraag ombuigen naar informele initiatieven (denk aan spelkist, pleinplakkers, activiteitensubsidie) of naar de centrale plekken of Park Groot Zandveld.

7. CENTRUMGEBIED I.O.

Onder Centrumgebied in ontwikkeling vallen Hoge Weide, Grauwaart, Leeuwesteyn en Leidsche Rijn Centrum. De eerste twee worden hier besproken. Bepalend in deze buurten is dat er nu nog gebouwd wordt en het voorzieningenniveau voor spelen hierop achterloopt. Er is gekozen om te wachten met inrichten totdat de omwonenden er woonden en konden participeren bij de inrichtingsplannen. De plekken die gereed zijn kennen dan ook een hoge gebruiksdruk. De invulling van de speelruimte is wel meegenomen in de stedenbouwkundige plannen en wordt verder uitgewerkt in overleg met bewoners.

7.1. Ontwikkeling kinderaantallen

Te zien is dat het aantal kinderen snel toeneemt en de komende jaren zal doorgroeien naar jeugd. Er komen gezinnen wonen met jeugdigen en zelfs jongeren. Het aantal woningen zal de komende jaren nog verder toenemen.

Centrum kinderaantallen	Centrum	Hooge weide	Grauwaart	aantal 2016	knd/ha
totaal	6	372	382	760	14,0
kinderen 0-5 jaar	5	224	230	459	8,5
jeugd 6-11 jaar	1	89	79	169	3,1
jongeren 12-18 jaar	0	59	73	132	2,4

Met deze hoeveelheid kinderen zijn er over 5 à 6 jaar circa 450 jeugdigen en nog 5 jaar later ook het zelfde aantal jongeren. In totaal zal het aantal 0-18-jarigen dan ruim 1.200 zijn. Mogelijk zijn de woningen minder geschikt voor gezinnen met veel of oudere kinderen en wordt de piek iets afgetopt door verhuizingen.

7.2. Informele speelruimte

In deze gebieden is redelijk veel informele speelruimte vanwege de nieuwbouw. Naarmate de afwerking vordert neemt deze ruimte af. Inschatting van deze ruimte kan gemaakt worden aan de hand van de stedenbouwkundige plannen. Voor Hoge Weide lijkt de informele speelruimte voldoende, maar er zal na de spits - als alle auto's er staan - onvoldoende ruimte zijn voor de jeugd. Ook ontbreekt het aan bosjes en grotere velden. Door de autoloze wegen is er voor kinderen nog iets informele ruimte en uitloop, maar voor de jeugd zijn alle ruimten klein en ontbreken bosjes en trapveldjes. De informele ruimte hier is nog krapper dan in Parkwijk (daar liggen nog hofjes tussen de woningen).

7.3. Formele speelruimte

Volgens de Utrechtse norm zouden er 15 plekken voor de kinderen moeten zijn, waarvan 2 mede geschikt voor de jeugd. Er wordt hard gewerkt aan het inrichten van de speel-ruimte.

In totaal zijn voor beide leeftijdsgroepen in de huidige situatie 6 speelplekken geschikt voor de kinderen en/of jeugd, variërend in grootte en inrichting. Op 5 van de 6 plekken staan voorzieningen voor de kinderen en op 4 plekken voor de jeugd. Gemiddeld delen 104 kinderen en jeugdigen een plek.

Centrum plekken	aantal 2016	Utrechtse norm	advies OBB	aantal knd	knd/ha
totaal	6	15	14	628	11,6
kinderen 0-5 jaar	5	15	14	459	8,5
jeugd 6-11 jaar	4	2	4	169	3,1

Het is zaak om zo spoedig mogelijk te komen tot de inrichting van de geplande voorzieningen. Eigenlijk zijn er op dit moment 7 plekken in beide buurten nodig en nog een sportplek in Grauwaart en een speelplek voor de jeugd in Hoge Weide.

7.3.1. Hoge Weide

In het stedenbouwkundig plan Hoge Weide zijn vooralsnog 12 plekken aangewezen. Ze liggen verspreid over de wijk op loopafstand van de woningen. Bij verdere toename van de kinderaantallen zal rekening gehouden moeten worden met een verhoogde speeldruk op sommige plekken. De inrichting moet daarop aansluiten.

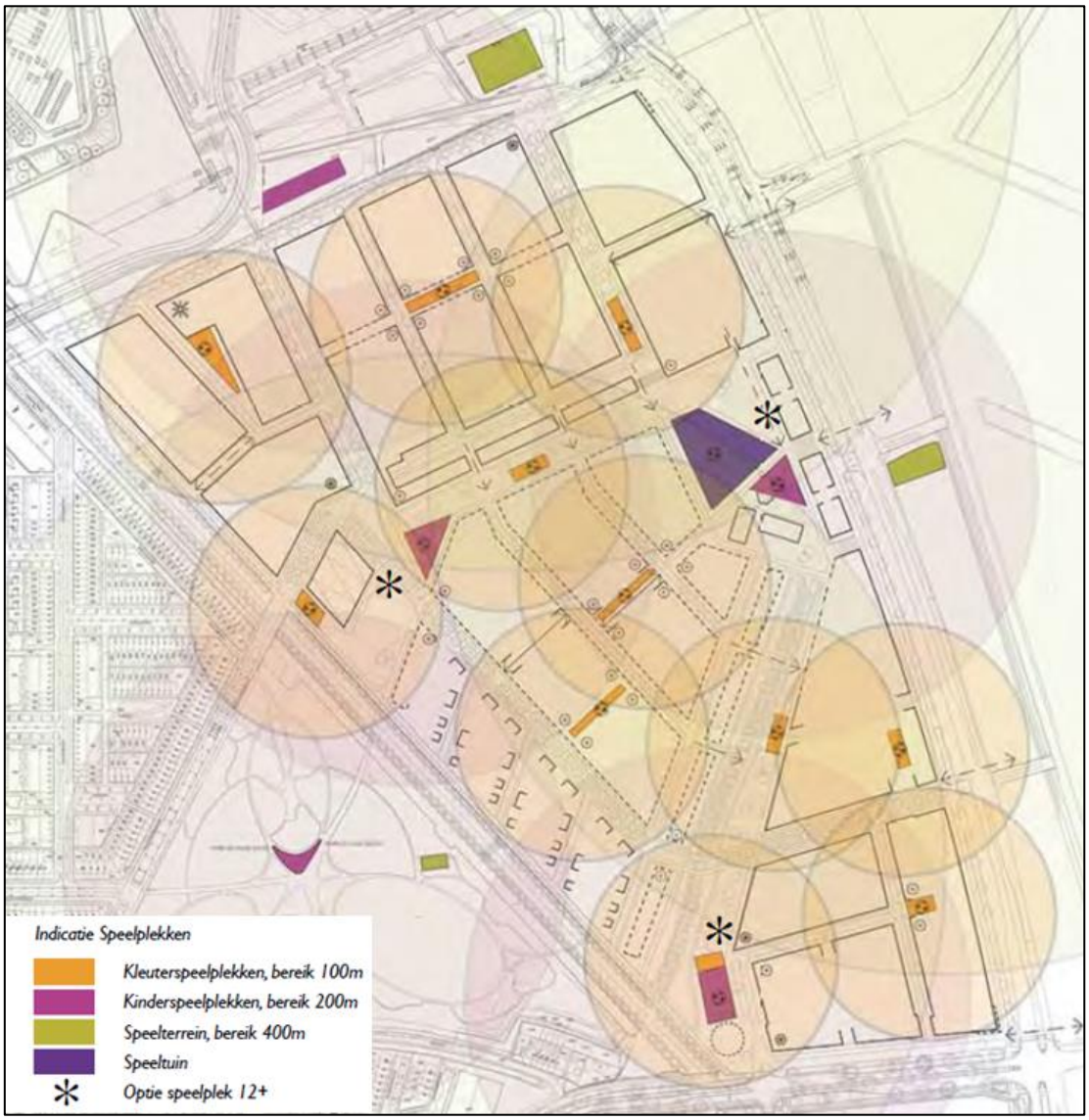

Figuur 4 Originele speelruimteplanning in stedenbouwkundig plan (anno 2016 wel iets bijgesteld)

De jeugd kan verder van huis naar grotere plekken. De investeringen voor deze leeftijdsgroep dienen dan ook op die grotere plekken te gebeuren en niet op de (te) kleine plekken voor de kinderen. HW001 voetbalkooi Kruidenlaan kan pas verdwijnen als er een nieuwe voetbalplek is. Voor de jeugd zijn 5 plekken gepland. Dit is krap, zeker ook gezien de oppervlakte waarmee gerekend wordt en de beperkte informele speelruimte. Van deze 5 betreft 1 plek een grote speeltuin bij de boerderij, die voor deze leeftijdsgroep

zeer aantrekkelijk is op een goed bereikbare plaats. Dieren, natuurlijk spelen en hutten bouwen zijn een goede aanvulling op de informele ruimte. Ook het Willem Alexanderpark, Park de Hoge Weide en Park Leeuwesteyn liggen dichtbij en er is wel wat informele speelruimte in en om de wijk. Mogelijk is de ruimte zo voldoende, samen met het schoolplein van Op De Groene Alm.

7.3.2. Grauwaart

In het stedenbouwkundig plan Grauwaart zijn drie speelplekken voor kinderen gepland. Vooruitlopend op de plek aan de Pieter d'Hontlaan is er op de kop van de groenzone aan de Andre Voltenlaan een extra speelplek gemaakt. De speelstraten zijn super en als informele speelruimte ook hard nodig. De oppervlakte van het pad kan niet meegerekend worden in de 3%-norm voor formele ruimte met speelvoorzieningen. Drie speelplekken voor de honderden kinderen is niet genoeg.. Met name ouders zullen vroeg of laat om meer voorzieningen vragen en deze ruimte is er niet. Hier kan dan gedacht worden aan het toevoegen van bijvoorbeeld sport- en spelkisten om meer speelwaarde te genereren.

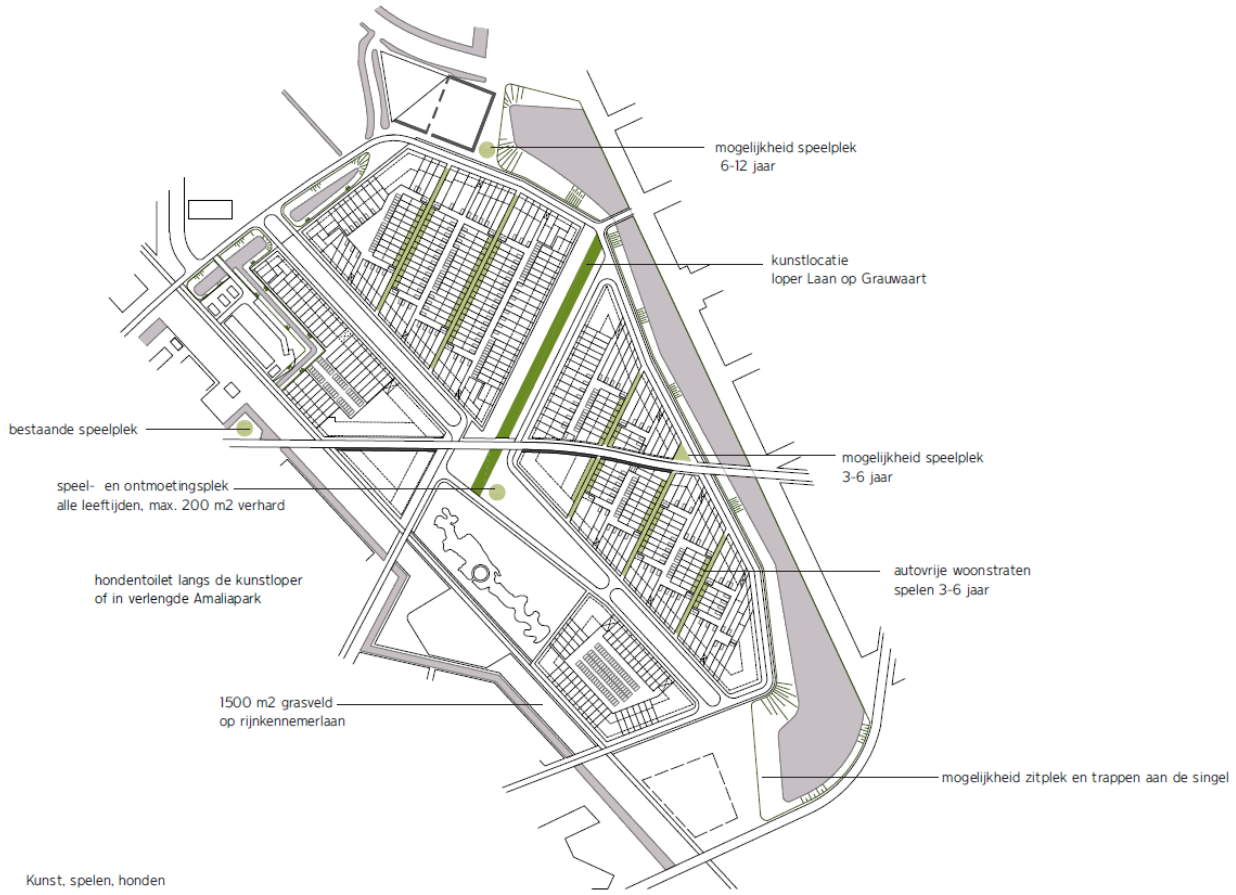

Figuur 5 Originele speelruimteplanning in stedenbouwkundig plan (anno 2016 wel iets bijgesteld)

Voor de jeugd zijn er 2 vrij kleine plekken gepland. Dit is krap en zal leiden tot veel jeugdigen die rondstruinen in de buurten en hoge gebruiksdruk op deze plekken. Vooralsnog is er één weinig uitdagende speelplek aan de Pieter d'Hontlaan en is er veel vraag naar een goed trapveld. In Park Grauwaart liggen mogelijkheden voor meer en betere speelruimte voor de jeugd, alleen de archeologische status maakt inrichting ervan een uitdaging. In de bosjes wordt volop gespeeld en zijn hutten te vinden.

Figuur 6 hut in bosjes, speelstraten, speelplek en boomgaard

7.4. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Bij verdere ontwikkeling van de speelruimte dient de focus te liggen op:

- ruimte en uitdagende inrichting speelruimte leeftijdsgroep 8 - 18 jaar. Hier liggen vaak de grootste problemen en 'botsingen' met overige bewoners. De kinderen tot een jaar of 8 worden vaak getolereerd en hebben minder ruimte nodig.
- kijken of in stedenbouwkundig plan van Grauwaart tweede fase nog wijzigingen doorgevoerd kunnen worden. Lukt dit niet dan in overleg met bewoners zoeken naar speelvoorzieningenniveau dat voldoende ontwikkelingskansen biedt. De toeleiding naar de parken moet goed zijn en hier moeten zeer goede speelplekken/speeltuinen voor de kinderen zijn!
- goede ontwerpen voor de speelplekken om zo maximale uit de ruimte te halen. Hierbij worden de omgeving van de speelplek en bewoners betrokken. Ruimte laten voor informele initiatieven (denk aan spelkist, pleinplakkers, activiteitensubsidie).
- het maken van speelvoorzieningen in de parken (Hoge Weide, Grauwaart, Leeuwesteyn) voor alle leeftijdscategorieën te maken. Zo worden ouders meer gestimuleerd om met hun kinderen op pad te gaan naar de parken. Vooral voor jeugd en jongeren extra uitdaging bieden. Deze plekken vervullen vaak een dubbele of zelfs driedubbele functie. Goed trapveld moet hier onderdeel van zijn.

8. PARKWIJK

In de originele speelruimteplanning voor Parkwijk is voorzien in veel kleine plekken voor de jongste leeftijdsgroep (tot circa 8 jaar). Mogelijk lag hierachter de gedachte dat deze plekken zouden meegroeien met de ouder wordende kinderen. Maar de speelbehoefte en het speelgedrag van de jeugd en jongeren vergen veel meer ruimte en afstand tot de auto's en woningen dan dat van de kinderen. Er liggen mogelijkheden in het Prinses Amaliapark, de inrichting van dit park kan voor deze doelgroep aantrekkelijker worden gemaakt. Bewoners en kinderen zijn dan ook niet 'opgevoed' met het idee dat daar de grote aantrekkelijke speelruimte is. Hierdoor laten veel ouders hun kinderen pas vanaf een jaar of 10 zelfstandig naar het park gaan (hier is echter ook weinig aantrekkelijke inrichting aanwezig). Bovendien worden er daardoor vaak aanvragen voor het initiatie-venfonds gedaan voor toestellen voor jeugd op de kinderplekken. Dit leidt dan weer tot relatief 'saaie' plekken voor de jeugd zonder echte uitdaging. De toestellen houden ook de broodnodige informele speelruimte bezet.

8.1. Ontwikkeling kinderaantallen

Ten opzichte van 2009 is er wat minder doorgroei dan verwacht. De toen 850 kinderen zijn niet terug te vinden bij de jeugd of jongeren. Te zien is dat het aantal kinderen ten opzichte van het aantal jeugdigen in noord (ook totaal) daalt, wat zich doorzet naar de jeugd en jongeren. Ook in zuid zal het kinderaantal gaan dalen.

Parkwijk kinderaantallen	noord	zuid	aantal 2016	knd/ha	aantal 2009
totaal	1.188	952	2.140	33,3	2.084
kinderen 0-5 jaar	351	331	682	10,6	850
jeugd 6-11 jaar	431	283	714	11,1	728
jongeren 12-18 jaar	406	338	744	11,6	506

De grootste kinderpiek heeft de afgelopen jaren plaatsgevonden. Het aantal kinderen van 0 - 18 jaar zal nog even gelijk blijven en na een jaar of 7 gaan dalen. Hoeveel is moeilijk in te schatten, in ieder geval zo veel als de doorgroei (afname zet zich door naar oudere leeftijdsgroepen).

8.2. Informele speelruimte

Er is onvoldoende zelfstandig bereikbare informele speelruimte in Parkwijk op loopafstand voor alle leeftijden. Het grootste knelpunten voor de informele speelruimte is de krappe opzet van de buurten zonder groene ruimte om te spelen (of het is meteen een speelplek). De informele speelruimte bestaat voornamelijk uit de straat en voor de grotere kinderen - die verder op pad mogen - de parken. Na de spits als alle auto's er staan, is er onvoldoende ruimte voor de jeugd, wat soms leidt tot conflicten met bewoners.

Het veilig zwerven door de buurt (en ook verstoppertje en speurtochten) kan hier juist heel erg goed door alle achterpaden en verkeersluwe wegen.

Parkwijk informeel	stoepen	pleinen	straten	parken	bosjes	veldjes	tuinen	water
kinderen 0-5 jaar	++	n.v.t.	+	+	-	-	++	n.v.t.
jeugd 6-11 jaar	++	n.v.t.	+	++	--	--	+	+

8.3. Formele speelruimte

Volgens de Utrechtse norm zouden er 22 plekken voor de kinderen mogen zijn, waarvan 10 mede geschikt voor de jeugd. In werkelijkheid ligt dit aantal hoger.

In totaal zijn voor beide leeftijdsgroepen in de huidige situatie 26 speelplekken geschikt voor de kinderen en/of jeugd, variërend in grootte en inrichting. Op 18 van de 26 plekken staan voorzieningen voor kinderen en op 16 plekken voor de jeugd. Gemiddeld delen 53 kinderen en jeugdigen een plek.

Parkwijk plekken	aantal 2016	Utrechtse norm	advies OBB	aantal knd	knd/ha
totaal	26	22	18	1.396	21,7
kinderen 0-5 jaar	18	22	17	682	10,6
jeugd 6-11 jaar	16	10	11	714	11,1

Voor kinderen zijn minder plekken voldoende. De huidige plekken liggen dicht op elkaar en in elkaars actieradius en de kinderaantallen nemen af. Bovendien kan deze ruimte dan gemakkelijker ingezet worden als informele speelruimte voor de jeugd (met speel-aanleidingen. Daar is veel meer behoefte aan! In totaal kan met 17 plekken voorzien worden in de speelruimte voor deze jongste leeftijdsgroep. In de plekkentabel zijn de plekken aangewezen.

Voor de jeugd dienen 10 plekken aanwezig te zijn met zowel toestellen als sportmogelijkheden. Er zijn nu wel 16 plekken maar niet allemaal ingericht of geschikt voor zowel sport als spelen. Van deze 16 plekken met toestellen voor 6-11 jaar zijn er 8 geschikt om een goede speelplek voor de jeugd van te maken. Aangezien er ook een tekort is aan jongerenplekken en te weinig ruimte, wordt verbetering van bestaande plekken voorgesteld, zodat ze een dubbele functie kunnen vervullen. Hiervoor is op de aangewezen locatie in Het Prinses Amaliapark wel ruimte.

8.4. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Bij verdere ontwikkeling van de speelruimte dient de focus te liggen op:

- omvormen van speelplekken voor 0-5, 6-11 en 0-11 jaar naar informele speelruimte, zodat er meer informele speelruimte is voor het bouwen van een hut of trappen van een balletje. Nu staat er op deze plekken een (saai) toestel, waardoor er weinig ruimte is voor vrij spel en in de ruimte verder niets meer past/kan.
- duidelijke routing tussen formele speelplekken en Prinses Amaliapark met speelaanleidingen onderweg en oversteekplekken waar nodig. Zo maken dat kinderen jonger zelfstandig op pad mogen (dit zijn nieuwe afspraakmogelijkheden ouder/kind).
- kindvriendelijker en beweegvriendelijker Prinses Amaliapark.
- stimuleren van speelaanleidingen voor 0-8 jarigen op straat en in tuin. Bewoners op ideeën brengen om zelf in speelruimte voor jongste kinderen te voorzien.
- Investeren in het Prinses Amaliapark zodat hier een aantrekkelijk speel- en sportpark komt.
- beter ontwerp voor de speelplekken (meer halen uit bestaande ruimte). De toestellen zijn er vaak wel, maar de uitstraling en omgeving zijn vaak kaal met weinig speelmogelijkheden.
- geen plekken voor jeugd willen maken op (te kleine) plekken voor kinderen.

Bij aanvragen vanuit het initiatievenfonds geen nieuwe plekken realiseren en geen toestellen voor oudere kinderen op de (te) kleine plekken plaatsen. Aanvraag ombuigen naar informele initiatieven (denk aan spelkist, pleinplakkers, activiteitensubsidie) of Prinses Amaliapark.

9. LANGERAK

Bepalend in Langerak voor de speelruimte is de ruime opzet van de wijk. Hierdoor zijn afstanden groot en voor kinderen tot een jaar of 10 te groot om bijvoorbeeld zelfstandig naar het Archeologiepark of Park de Hoge Weide te mogen. Hierdoor blijven de speelplekken in de buurt de aangewezen plek voor ouders om hun kinderen te laten spelen. Nu het aantal kinderen afneemt en de jeugd meer uitdaging en sport wil, neemt de vraag naar toestellen voor grotere kinderen toe, maar de meeste plekken zijn kleinschalig en niet zo aantrekkelijk voor de jeugd. Bovendien wordt het aantal plekken daarmee te groot. Er kan met een derde van de plekken prima worden voorzien, als deze meer uitdaging krijgen (grotere toestellen, grastrapveldje) en goed en veilig bereikbaar zijn. Ook hier geldt weer dat de bewoners niet opgevoed zijn met de grotere uitdagende plek iets verder weg en zij de kinderen dus ook dichter bij huis houden.

9.1. Ontwikkeling kinderaantallen

Ten opzichte van 2009 is het aantal kinderen met bijna 100 gedaald. Er is een doorgroei te zien van kinderen naar jeugd en van jeugd naar jongeren. Zo zal ook de afname via doorgroei zorgen voor een afname in kinderaantallen.

Langerak kinderaantallen	huidig aantal	knd/ha	aantal 2009
totaal	1.174	18,6	1.034
kinderen 0-5 jaar	355	5,6	436
jeugd 6-11 jaar	429	6,8	381
jongeren 12-18 jaar	390	6,2	217

De grootste kinderpiek vindt deze jaren plaats. Het aantal kinderen van 0 - 18 jaar zal nog even gelijk blijven en na een jaar of 5 gaan dalen. Hoeveel is moeilijk in te schatten, in ieder geval zoveel als de doorgroei.

9.2. Informele speelruimte

Er is ruim voldoende zelfstandig bereikbare informele speelruimte in Langerak op loopafstand voor alle leeftijden. De informele speelruimte bestaat voornamelijk uit de straat en grasveldjes.

Langerak informeel	stoepen	pleinen	straten	parken	bosjes	veldjes	tuinen	water
kinderen 0-5 jaar	++	n.v.t.	++	+/-	-	++	++	n.v.t.
jeugd 6-11 jaar	++	n.v.t.	++	++	+/-	++	+	+

De grootste aandachtspunten voor de informele speelruimte zijn het gebrek aan struinruimte en de aanwezigheid van de Langerakbaan met daarlangs het water dat het zuidelijk deel van de buurt afsluit van de parken.

9.3. Formele speelruimte

Volgens de Utrechtse norm zouden er 11 plekken voor de kinderen mogen zijn, waarvan 6 mede geschikt voor de jeugd. In werkelijkheid ligt dit aantal anders.

In totaal zijn voor beide leeftijdsgroepen in de huidige situatie 15 speelplekken geschikt voor de kinderen en/of jeugd, variërend in grootte en inrichting. Op 13 van de 15 plekken staan voorzieningen voor kinderen en op 15 plekken voor de jeugd. Gemiddeld delen 52 kinderen en jeugdigen een plek.

Langerak plekken	aantal 2016	Utrechtse norm	advies OBB	aantal knd	knd/ha
totaal	15	11	14	784	12,4
kinderen 0-5 jaar	13	11	10	355	5,6
jeugd 6-11 jaar	15	6	6	429	6,8

De kinderen kunnen wel met iets minder plekken toe. Er zijn een paar plekken die dicht bij elkaar liggen. In totaal kan met 11 plekken (inclusief de schoolpleinen) voorzien worden in de speelruimte voor deze jongste leeftijdsgroep. In de plekkentabel zijn de plekken aangewezen.

Voor de jeugd dienen 6 plekken aanwezig te zijn met zowel toestellen als sportmogelijkheden. Er zijn nu wel 15 plekken maar het merendeel van deze plekken is niet geschikt voor zowel sport als spelen. Veel van deze plekken zijn klein en niet echt uitdagend voor de jeugd. Aangezien er ook een tekort is aan jongerenplekken wordt een nieuwe locatie voorgesteld en verbetering van 3 bestaande plekken. Dat zijn in totaal 6 locaties. Het Archeologiepark is heel belangrijk en dient goed ingericht te blijven.

9.4. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Bij verdere ontwikkeling van de speelruimte dient de focus te liggen op:

- omvormen van speelplekken voor 0-5 naar informele speelruimte, zodat er meer informele speelruimte is voor het bouwen van een hut of trappen van een balletje. Nu wordt deze ruimte 'bezet of ingepikt' door een (saai) toestel, waardoor jeugdigen worden weggestuurd of er in de ruimte niets meer past/kan.
- centrale plekken voor jeugd inrichten.
- duidelijke routing tussen formele speelplekken en het Archeologiepark met speelaanleidingen onderweg en oversteekplekken waar nodig. Zo maken dat kinderen jonger zelfstandig op pad mogen (dit zijn nieuwe afspraakmogelijkheden ouder/kind).
- stimuleren van speelaanleidingen voor 0-8-jarigen op straat en in tuin. Bewoners op ideeën brengen om zelf in speelruimte voor jongste kinderen te voorzien.
- beter ontwerp voor de speelplekken (meer halen uit bestaande ruimte). De toestellen zijn er vaak wel, maar de uitstraling en omgeving zijn vaak kaal met weinig speelmogelijkheden.
- geen plekken voor jeugd willen maken op (te kleine) plekken voor kinderen.

Bij aanvragen vanuit het initiatievenfonds geen nieuwe plekken realiseren en geen toestellen voor oudere kinderen op de (te) kleine plekken plaatsen.

10. JONGEREN IN LEIDSCHE RIJN

Bij jongeren gaat het niet meer om spelen, maar om sport en ontmoeting. Het informele spelen is het ontmoeten op straat geworden. Hiervoor kiezen de jongeren zelf hun plek uit en maken ze gebruik van aanwezige zit- en ontmoetingsaanleidingen die daar al dan niet specifiek voor zijn aangebracht. Het formele sporten en ontmoeten gebeurt op de formele sportplekken. Jongeren kunnen en mogen zelfstandig verder van huis. De ligging van de voorzieningen mag dan ook wat verder weg zijn. Echter ook jongeren hebben graag plekken in hun eigen wijk of zelfs buurt, waar ze vlak voor of na het eten kunnen sporten en ontmoeten.

Kiss & Greet zijn de van nature aanwezige informele ontmoetingsplekken op de hoek van de straat.

What's Up zijn de eenvoudige zit- en kletsplekken met een zitaanleiding of bankje.

Stay Around zijn de meer formele ontmoetingsplekken liefst gecombineerd met een Playground.

Playground zijn de sportplekken met daarbij liefst een Stay Around ontmoetings-voorziening.

No Problem zijn de verwijsplekken verder van de woningen gelegen (huidige JOPS).

Door te zorgen voor voldoende en goede spreiding van deze voorzieningen over de buurten waar de jongeren wonen, ontstaat er een natuurlijke spreiding van jongeren over de wijken en buurten.

10.1. Aantal jongeren

In 2009 woonden er in Langerak, Parkwijk, Het Zand en Terwijde samen ongeveer 1.600 jongeren. Er zijn op dit moment ruim 2.600 jongeren van 12 - 18 jaar in Leidsche Rijn.

Doelgroepaantallen	naar speeldoelgroepen 2016			toekomst jongeren	
Leidsche Rijn	0-5 jaar	6-11 jaar	12-18 jaar	5-10 jr	> 10 jr
Parkwijk	682	714	744	820	799
Het Zand	1.214	1.135	627	1.225	1.389
Terwijde	1.017	1.076	737	1.181	1.186
Langerak	355	429	390	485	424
Centrum	459	169	132	188	486
totaal	**3.727**	**3.523**	**2.630**	**3.899**	**4.284**

Tabel 5 ontwikkeling in leeftijdsgroepen komende jaren

Gezien het aantal kinderen en jeugdigen zal het aantal jongeren nog blijven toenemen, als genoemde leeftijdsgroepen in Leidsche Rijn blijven wonen. Indien dit het geval is dan zijn er over 5-10 jaar ongeveer 3.800 jongeren te verwachten en over 10 tot 15 jaar bijna 4.300 jongeren. Dit lijkt dan wel de piek te zijn, want het aantal kinderen neemt in verhouding tot het aantal jeugdigen in de oudere subwijken niet meer toe. Alleen toename van het aantal woningen zal nog voor groei in kinderaantallen zorgen. Nauwkeurig volgen van kinderaantallen kan problemen in relatie tot het speelvoorzieningenniveau voorkomen. Het speelvoorzieningenniveau moet worden geijkt op de situatie over vijf à tien jaar, omdat het zoeken van de middelen en planvoorbereiding deze tijd vergt.

10.2. Sport- en ontmoetingsplekken

Op dit moment zijn er 15 plekken geschikt voor jongeren om gebruik van te maken. Hiervan ligt er 1 bij een middelbare school. Op deze plekken liggen 2 skatebanen, 6 voetbalkooien, 2 pannaveldjes, 7 grastrapvelden, 7 basketbalveldjes, 1 fitnessplek en 6 zitplekken waarvan 3 met een droogstavoorziening. Leidsche Rijn ligt redelijk geïsoleerd, waardoor er niet snel buiten de grenzen wordt gesport en ontmoet rondom etenstijd.

Voorzieningen	2016 nodig	aantal 2016	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	5	7	8	9
Stay Around	35	?	52	57
Sport	26	16	39	43
What's Up	53	?	78	86
Kiss and Greet	88	>88	130	143

Tabel 6 voorzieningen nodig en aanwezig in Leidsche Rijn

Gezien het aantal jongeren zouden er op dit moment in totaal 5 No Problemplekken moeten zijn, waar 's zomers ook na 22.00 uur gesport en ontmoet kan worden. In totaal zouden er 26 sportplekken moeten zijn met daarbij een Stay Aroundplek, en los daarvan nog circa 9 Stay Aroundplekken. Verspreid over de wijk zijn verder circa 53 locaties nodig met een bankje of een muurtje waar kleine groepjes jongeren even met elkaar kunnen kletsen en de laatste nieuwtjes uitwisselen. Deze What's Upplekken zijn nu niet precies in beeld, omdat er geen inventarisgegevens zijn van bankjes en andere zitaanleidingen in de wijk buiten de speelplekken om. Van de sportplekken zijn er 3 tijdelijke plekken die de komende jaren verdwijnen.

Circa 50% van het ontmoeten regelt zichzelf. Deze 88 Kiss and Greetplekken zijn van nature ruim aanwezig in Leidsche Rijn. Belangrijke ruimten zijn daarbij vooral de pleinen, de parken en de waterkanten. Vooral in Parkwijk zijn te weinig bankjes te vinden. Een deel van de oudere jongeren (14+) zal naar het centrum van Utrecht trekken.

10.3. Focus bij ontwikkeling speelruimte

Groot aandachtspunt is dat bijna alle plekken gedeeld moeten worden met de jeugd, waardoor de gebruiksdruk te hoog wordt en voor gebruiksconflicten zorgt. Bij verdere ontwikkeling van de sport- en ontmoetingsruimte dient de focus te liggen op:

- inrichten van 20 locaties met sportvoorzieningen die samen in totaal de gebruiksdruk kunnen dragen voor 35 sportplekken (zie plekkentabel voor locaties en waarde (tellen ze voor 2, 3 of 4).
- aanwijzen van enkele plekken specifiek voor jongeren, die zorgen voor voldoende verwijsmogelijkheden bij probleemgroepen, overlast en na 22.00 uur 's avonds. Deze liggen dusdanig dat overlast door omwonenden onmogelijk is.
- opwaarderen van bijna alle locaties tot volwaardige sportplekken in aansluiting op de functie van de plek voor de subwijk. Met aandacht voor de meiden en breder gebruik dan alleen jongeren (denk aan bootcamp dat door alle leeftijden wordt gedaan).
- faciliteren van voldoende kleine Stay Around- en What's Upplekken in alle subwijken door ontmoetingsvoorzieningen te realiseren (hoogteverschillen, betonelementen, banken) op de sport- en speelplekken en verspreid over de subwijk. Dit is ook voor senioren van belang om te kunnen rusten onderweg en ouders om op de speelplekken te kunnen zitten.
- organiseren van sportieve activiteiten in de parken zodat de sportplekken ook echt goed gebruikt gaan worden, en de gebruiksdruk regelen. Bescherming van de jongere leeftijdsgroepen en de zwakkere doelgroepen is hierbij mede insteek.

10.4. Terwijde

Er wonen in Terwijde ongeveer 735 jongeren en dit aantal neemt de komende jaren toe met circa 445 jongeren naar 1.180 (+nog nieuwbouw). Dit is bijna een verdubbeling van het aantal jongeren. Voor hen zijn naar de toekomst toe 2 No Problemplekken, 12 sportplekken, 16 Stay Aroundplekken en 24 What's Upplekken nodig.

Terwijde	2016 nodig	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	1	2	2
Stay Around	10	16	16
Sport	7	12	12
What's Up	15	24	24
Kiss and Greet	25	39	40

Op dit moment zijn er 5 sportplekken in de wijk. Al deze plekken moeten gedeeld worden met de ruim 1.050 jeugdigen. Dit is een tekort van 1 plek op dit moment. Over 5 tot 10 jaar zijn er 12 plekken nodig.

De inrichting van de huidige voorzieningen is eenvoudig. Op 4 plekken kan gevoetbald worden en er is 1 eenvoudige fitnessplek en 1 eenvoudige skateplek. De komende jaren zal de gebruiksdruk toenemen op de bestaande plekken en daarmee ook de onderhoudslast. De bestaande plekken dienen dan ook zo ingericht te zijn dat ze de gebruiksdruk aankunnen. Verbetering naar de toekomst toe is te realiseren door bestaande plekken 'zwaarder' in te richten en enkele nieuwe locaties aan te wijzen en in te richten. In de plekkentabel is hiervoor een voorzet gedaan.

10.5. Het Zand

Er wonen in Het Zand ongeveer 625 jongeren en dit aantal neemt de komende jaren toe met circa 600 jongeren naar 1.225. Dit is een verdubbeling van het aantal jongeren. Voor hen zijn naar de toekomst toe 3 No Problemplekken, 14 sportplekken, 19 Stay Aroundplekken en 28 What's Upplekken nodig.

Het Zand	2016 nodig	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	1	2	3
Stay Around	8	16	19
Sport	6	12	14
What's Up	13	24	28
Kiss and Greet	21	41	46

Op dit moment zijn er 3 sportplekken in de wijk. Al deze plekken moeten gedeeld worden met de ruim 1.135 jeugdigen. Dit is een tekort van 3 plekken op dit moment. Over 5 tot 10 jaar zijn er 12 sportplekken nodig.

De sportvelden in het Maximapark zijn deels openbaar toegankelijk. Dit telt zeker voor 3 plekken mee. Daarmee zijn er 6 sportplekken, waarvan 5 aan de westkant van de wijk en 1 aan de oostkant.
De inrichting van de huidige voorzieningen is eenvoudig. Op 2 plekken kan gevoetbald worden en op 2 plekken gebasketbald. Er is geen multifunctionele sportplek in de wijk. De komende jaren zal de gebruiksdruk toenemen op de bestaande plekken en daarmee ook de onderhoudslast. De bestaande plekken dienen dan ook zo ingericht te zijn dat ze de gebruiksdruk aankunnen. Verbetering naar de toekomst toe is te realiseren door bestaande plekken 'zwaarder' in te richten en enkele nieuwe locaties aan te wijzen en in te richten. In de plekkentabel is hiervoor een voorzet gedaan.

Jongeren kunnen ook gebruikmaken van TW007C Musicallaan trapveld (als deze vernieuwd en aantrekkelijk genoeg wordt) en de speelvoorzieningen in het Waterwinpark, Amaliapark en het Maximapark.

10.6. Centrumgebied i.o.

Er wonen in Centrumgebied in ontwikkeling ongeveer 130 jongeren en dit aantal neemt de komende jaren flink toe door nieuwbouw en het ouder worden van de jeugd. Voor hen zijn naar de toekomst toe 1 No Problemplek, 5 sportplekken, 6 Stay Aroundplekken en 10 What's Upplekken nodig.

Centrumgebied i.o.	aantal 2016	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	0	0	1
Stay Around	2	3	6
Sport	1	2	5
What's Up	3	4	10
Kiss and Greet	4	6	16

Op dit moment is er 1 sportplek in de wijk. Deze plek moet gedeeld worden met de ruim 89 jeugdigen uit Hoge Weide. Er is op dit moment geen tekort. Over 5 jaar zijn er 2 plekken nodig en over 10 jaar moet richting de 5 à 6 plekken worden gedacht. Deze plekken zijn deels voorzien in het stedenbouwkundig plan van Hoge Weide (in ieder geval 3 plekken) maar niet in het plan van Grauwaart.

De inrichting van de huidige voorziening is voldoende. Er kan gevoetbald en gebasketbald worden. Jongeren kunnen ook gebruikmaken van de voorzieningen in Park de Hoge Weide. Vooralsnog zijn er geen nieuwe locaties nodig.

10.7. Parkwijk

Er wonen in Parkwijk ongeveer 745 jongeren en dit aantal neemt de komende jaren toe met circa 65 jongeren naar 820. Er is nu een piek te zien die een paar jaar zal aanhouden. Voor de jongeren zijn naar de toekomst toe 2 No Problemplekken, 8 sportplekken, 11 Stay Aroundplekken en 16 What's Upplekken nodig.

Parkwijk	2016 nodig	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	1	2	2
Stay Around	10	11	11
Sport	7	8	8
What's Up	15	16	16
Kiss and Greet	25	27	27

Op dit moment zijn er 5 sportplekken in de wijk. Al deze plekken moeten gedeeld worden met de ruim 714 jeugdigen. Dit is een tekort van 2 plekken op dit moment. Over 5 tot 10 jaar zijn er 8 plekken nodig.

De inrichting van de huidige voorzieningen is te beperkt en eenzijdig. Op 4 plekken kan gevoetbald worden en op 2 plekken gebasketbald en op 1 plek geskatet.
Door de bestaande plekken zo in te richten dat ze de gebruiksdruk aankunnen zal er voldoende aanbod zijn. In de plekkentabel is hiervoor een voorzet gedaan. Door grootschaliger in te richten met invulling van moderne sportbehoeften (bootcamp, jogging, freerunning en calisthenics) is de kwaliteit ook beter. Jongeren kunnen ook gebruikmaken van HW001 Kruidenlaan en ZO001 Pauwoogvlinder. Daarmee lijken er vooralsnog naar de toekomst toe voldoende voorzieningen mits goed ingericht. Bij het vervallen van voetbalkooi Kruidenlaan dient een alternatief gevonden te worden.

10.8. Langerak

Er wonen in Langerak ongeveer 390 jongeren en dit aantal neemt de komende jaren toe met circa 95 jongeren naar 485. Er is nu een piek te zien die een paar jaar zal aanhouden. Voor de jongeren zijn naar de toekomst toe 1 No Problemplek, 4 sportplekken, 6 Stay Aroundplekken en 8 What's Upplekken nodig.

Langerak	2016 nodig	5-10 jr	> 10 jr
No Problem	1	1	1
Stay Around	5	6	6
Sport	4	5	4
What's Up	8	10	8
Kiss and Greet	13	16	14

Op dit moment is er een uitgebreide sportplek met een voetbalvoorziening en basketbalvelden in het Archeologiepark. Deze plek moet gedeeld worden met de ruim 429 jeugdigen. Dit is een tekort van 3 plekken op dit moment. Over 5 tot 10 jaar en daarna lijkt met 4 plekken voldoende aanbod te zijn.

De inrichting van de huidige voorzieningen is voldoende. Jongeren kunnen ook gebruikmaken van de voorzieningen in Park de Hoge Weide. Met een goede voorziening aan de westkant van de wijk wordt duurzaam invulling gegeven aan de sportbehoefte.

11. BIJLAGE LIJST AANDACHTSLOCATIES

Onderstaande lijst is een weergave van locaties waar vanaf 2015 tot nu door klachten van bewoners een communicatie en/of herinrichtingstraject heeft plaatsgevonden:

- Omgeving Franz Leharsingel / Franz von Suppehof; overlast door voetballende kinderen op straat en in plantsoen.
- Kandinskystraat en omgeving; speelplek overbelast wat overlast geeft.
- Hervestraat en omgeving; overlast door voetballende kinderen op straat.
- Georg Jarnostraat; overlast door spelende kinderen door kabelbaan op speelplek.
- Mosterdweg; bewoners willen geen toestellen, omdat ze veronderstellen dat dit overlast gaat geven.
- Grauwaart; bewoners vragen om speeltoestellen maar past niet in de autoluwe straten.
- Kervelhof; overlast en/of wensen
- Citroenvlinder; overlast en/of wensen
- Uilvlinder; overlast en/of wensen
- Schoenlappervlinder; overlast en/of wensen
- Mierikswortelstraat bij huisnr. 162; overlast en/of wensen
- Mierikswortelstraat bij huisnr. 120; overlast en/of wensen
- Sesamhof; overlast en/of wensen
- Grasveld bij school De Klimroos; aanvullende groene speelelementen.

12. BIJLAGE KWANTITEIT EN KWALITEIT

De meting van de kwantiteit is een meting ten opzichte van de Utrechtse Norm. Het percentage gaat over het verschil tussen het aantal plekken dat er volgens de norm moet zijn en het aantal plekken dat er daadwerkelijk zijn.

kwantiteit	kinderen 0-6 jaar		jeugd 6-12 jaar		jongeren 12-18 jaar	
speelruimte	**nu**	**10 jr**	**nu**	**10 jr**	**nu**	**10 jr**
Terwijde	---	--	0	0	--	---
Het Zand	---	---	-	--	--	---
Parkwijk	-	+	+++	+++	--	--
Langerak	+	+++	++++	++++	---	---
Centrumgebied i.o.	---	---	0	---	0	---

---	veel te weinig (> 50% tekort)
--	te weinig plekken (20 tot 50% tekort)
-	weinig plekken (5 tot 20% tekort)
0	voldoende plekken (enkele plek erbij of eraf)
+	ruim voldoende plekken (5 tot 20% meer)
++	te veel plekken (20 tot 50% meer)
+++	veel te veel plekken (> 50% meer) versnipperd over te kleine ruimten
++++	> 100% meer

Figuur 7 kwantiteit afgezet tegen Utrechtse Buitenspeelnorm

De meting van de kwaliteit is een quickscan op basis van de criteria uit Figuur 9 op de navolgende pagina. Dit zijn criteria die zowel gebruikt kunnen worden bij het maken van een ontwerp als het beoordelen van een speelplek op kwaliteit.

kwaliteit	kinderen	jeugd	jongeren
speelruimte	**nu**	**nu**	**nu**
Terwijde	-	--	--
Het Zand	---	--	---
Parkwijk	---	---	--
Langerak	--	--	+
Centrumgebied i.o.	n.v.t.	--	---

---	> 20% onder kwaliteitseisen
--	10-20% onder kwaliteitseisen
-	tot 10% onder kwaliteitseisen
0	voldoet aan minimum kwaliteitseisen
+	tot 10% boven kwaliteitseisen

Figuur 8 kwaliteitseisen volgens ontwerpmeetlat OBB

Het percentage gaat over de mate waarop de inrichting onder of boven de minimum kwaliteitseisen ligt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in eisen voor de kleinere, eenvoudigere en goedkopere steunplekken en eisen voor de grotere meer multifunctionele buurtplekken.

criteria meetlat	steunplek	buurtplek	interpretatie criterium
Oppervlakte:	tot 1.800 m2	1.800 - 3.400 m2	afhankelijk van functie plek, voldoende ruimte passend bij functie en leeftijdsgroep
Variatie in zes basis spelvormen:	3 van 6	6 van 6	afhankelijk van functie en leeftijdsgroep meerdere van...bewegingsspel / constructiespel / fantasie- en rollenspel / regel- en wedstrijdspel / sociaal en fysiek interactiespel / rust- en beschouwen
Variatie in omgeving:	2 per type groen en verharding	3 per type groen en verharding	hoe meer variatie des te beter; groen (gras /struiken /bomen), typen gras (voor voetballen, picknicken, bloemen plukken, etc.), typen struiken/bomen (voor verstoppen, hutten, klimmen, verzamelen noten, bladeren, vruchten, etc.). Verharding (tegels /asfalt /halfverharding /zand) voor stoepkrijten, hinkelen, skaten, en in zand graven. Water (pomp/plas en dras/steiger, etc.) voor pootje baden, vissen, zwemmen.
Variatie in vormgeving omgeving:	8 variaties	10 variaties	hoe meer variatie des te beter; hoog/laag, nat/droog, open/beschut, warm/koud, hard/zacht, kleurrijk/-arm, licht/donker, etc. Voldoende open ruimte laten!
Variatie (vormgeving) materialen:	6 variaties	9 variaties	hoe meer variatie des te beter; typen materialen (hout / metaal / kunststof / beton) en typen vormgeving (kleuren / ruwheid / modern of natuurlijk / verkleuring in tijd / warmte opname en afgifte / vergankelijkheid in tijd / etc.) voor ontdekken hoe het eruit ziet, welke eigenschappen de materialen hebben, hoe ze veranderen in relatie tot het weer.
Interactie:	1 toestel per leeftijdsgroep	2 toestellen per leeftijdsgroep	op een plek moet minimaal 1 toestel staan dat a) minimaal 2 kinderen vergt of b) toestel geeft door gelijktijdig gebruik meerdere kinderen andere ervaring. Bijvoorbeeld: wipwap, groot draaitoestel, koninginneschommel, tafeltennistafel, interactief digitaal
Samenspel bijzondere doelgroepen:	voldoen aan bereikbaar en	voldoen aan alle criteria	afhankelijk van functie plek; (bijv. minder valide/senioren), samen/geen barrières/ bereikbaarheid/ bijzondere toestellen
Belevingswaarde:	mag maar moet niet	2 voorzieningen	ervaring is uniek in buurt/wijk/stad: groots, snel, hoog.
Aantal speelmogelijkheden totale speelplek:	20 speelmogelijk-heden	35 speelmogelijk-heden	optelsom van speelmogelijkheden, afhankelijk van functie plek tussen 12 en 36 mogelijkheden zoals bijvoorbeeld schommelen, hut bouwen, natte voeten krijgen, van heuvel rollen, voetballen, verstoppertje, klimmen, knutselmiddag, picknick etc.

Figuur 9 beknopte toelichting criteria kwaliteitsmeetlat (copyright OBB 2016). Meetlat maakt mogelijk kwaliteit te meten en te vergelijken van speelplekken door scoringsmodel achter genoemde criteria afhankelijk van functie van de plek. Bijvoorbeeld onder variatie in zes basisspelvormen moeten er minimaal 3 voorkomen op een steunplek en minimaal 6 op een buurtplek. Criteria op te vragen bij OBB en nog meer maat te maken voor Utrecht eventueel.

13. BIJLAGEN PLEKKENTABEL EN KAART

In de plekkentabel zijn alle speelplekken opgenomen zoals genoemd in de inventaris van Dienst Stadsbeheer in januari 2016. In de verschillende kolommen zijn opgenomen:

- pleknummer
- straatnaam
- buurt
- wijk
- aantal toestellen op de plek
- afwijkingspercentage kwaliteit (onder of boven Utrechtse norm)
- leeftijdsgroep waarvoor de plek is ingericht
- leeftijdsgroep die wordt geadviseerd
- de locatie dient mee te tellen voor meerdere plekken en heeft bij goede inrichting dan een waarde voor 2, 3 of 4 plekken
- advies voor toekomstige inrichting
- omschrijving functie van de plek komende 20 jaar.
  Type plekken die onderscheiden worden zijn:
  1. Bovenwijkse plekken
     Grote plekken zoals multifunctionele sportplekken. In de parken, daar waar ruimte is. Deels specifiek (skatebaan) en deels multifunctioneel (0-99 jaar). Bijvoorbeeld (sport)plekken in Waterwinpark.
  2. Buurtplekken
     Grotere plekken, zo centraal mogelijk, voor wat grotere toestellen en klein sporten (bijv I) leeftijd minimaal 2 leeftijdsgroepen. De moeite waard om heen te gaan.
  3. Steunplekken
     Aanvullende speelplekken in de buurt voor enkele leeftijdsgroep indien er hoge behoefte/vraag/kinderdichtheid is. Kan zijn speelplekje voor kinderen, trapveldje of grote schommel voor jeugd of ontmoetingsplekje jongeren.
  4. Informele plekken
     Speelplekken zonder toestellen (WAS) maar met speelprikkels/aanleidingen. Denk aan hoogteverschillen, keien, eigen speelgoed, gekleurde verharding of pleinplakkers, moestuintje, sproeier eens buiten zetten etc. In hogere mate onder de verantwoordelijkheid van de bewoners.

Op de kaart staat een overzicht van de speelplekken met daarbij een aanduiding van de leeftijdsgroep(en) waarvoor de plek is ingericht in de huidige situatie. Daarnaast is de wenselijke ontwikkelingsrichting weergegeven (de leeftijdsgroep(en) waarvoor de plek ingericht moet worden). Ook worden de plekken genoemd die kunnen komen te vervallen of nieuw gezocht moeten worden. De openbaar toegankelijke schoolpleinen en speeltuinen zijn met nummer ter informatie opgenomen (toestellen niet in inspectie), evenals de sportlocaties met een voetbalsymbool.

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
TW001	Leo Fallplantsoen	Terwijde	3	-40%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		gewoon vervangen, inrichting nu kaal, omgeving meer betrekken	steunplek
TW002	Jacques Offenbachplantsoen	Terwijde	4	-20%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		tafeltennis niet vervangen of weg, verder gewoon vervangen, inrichting nu kaal, omgeving meer betrekken	steunplek
TW003	Franz Lehársingel	Terwijde	7	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar	2	nadruk inrichting op 8-11, 6 toestellen genoeg, meer omgeving betrekken bij ontwerp/inrichting	buurtplek
TW004A	Walter Kollolaan	Terwijde	5	-10%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		3 toestellen genoeg, zand beter benutten in ontwerp	steunplek
TW004B	Walter Kollolaan woonwagens	Terwijde	5	-25%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		3 toestellen genoeg, inrichting nu kaal, meer variatie in speelomgeving, zand gebruiken ipv rubber?	steunplek
TW005	Cole Porterplantsoen	Terwijde	7	0%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		nadruk inrichting op 8-11, 6 toestellen genoeg, nu saaie toestellen, wat meer uitdaging zoeken daarin	buurtplek
TW006	Leonard Bernsteinkade	Terwijde	1	-10%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	bijplaatsen panna (rond hoog), paaltjesvoetbal en voetvolley	buurtplek + Stay Around-plek
TW007A	Musicallaan bij voetbalkooi	Terwijde	1	-5%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	er kan nog mandschommel oid bij voor 6-11 als hier vraag naar is	buurtplek + Stay Around-plek
TW007B	Musicallaan	Terwijde	4	-45%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 18 jaar	2	omvormen naar multifunctionele speelplek, bestaande kunst hierin verwerken, goed ontwerp laten maken, nu park kaal, saai, winderig, meer beplanting en/of hoogteverschil	bovenwijkse plek + Stay Around-plek
TW007C	Musicallaan trapveld	Terwijde	2	-65%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	multifunctionele sportplek maken, met multifunctionele kooi, grastrapveld en nieuwe sporten zoals freerunnen en calesthenics	bovenwijkse plek + Stay Around-plek
TW008	Cliviapad	Terwijde	7	0%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		3 toestellen genoeg, beetje kaal	steunplek
TW009A	Operettelaan	Terwijde	9	-5%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	dit omvormen naar de skateplek voor Leidsche Rijn met echte pool e.d.	bovenwijkse plek + No Problem-plek
TW009B	Operettelaan ruimtenet	Terwijde	2	-10%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar	2	nadruk op 6-11 grote toestellen en bewegen.	buurtplek
TW010	Georg Jarnostraat	Terwijde	3	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		nadruk inrichting op 8-11 toestellen, 6 toestellen, maar meer uitdagende toestellen toepassen, beetje kaal. Meer toestellen met interactie.	buurtplek

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
TWS011	Schoolplein	Terwijde	0		geen	geen		is niet toegankelijk, kan ik niet meerekenen	
TWS012	Schoolplein	Terwijde	0	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		wel openbaar, nadruk inrichting op 8-11. Toevoegen beplanting.	buurtplek
TO001	Richard Rodgerstraat	Terwijde	5	-5%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		3 toestellen voldoende. Meer toestellen met interactie.	steunplek
TO002	Burt Bacharachstraat	Terwijde	8	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		nadruk inrichting op 8-11, 6 toestellen voldoende (wipveertje minder). Meer beschutting door beplanting. Weinig interactie. Geen unieke toestellen.	buurtplek
TO003	George M Cohanhof	Terwijde	2	20%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		niets verder, er staan nog verscheidene toestellen in gezamenlijke binnentuin iets verderop (let op WAS-plicht, misschien opnemen in inspectie)	steunplek
TO004	Jazzsingel	Terwijde	6	-15%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar		weinig ruimte zo laten, gewoon vervangen indien nodig. Weinig variatie in speelmogelijkheden. Heester beplanting toevoegen	centrale plek + What's Up-plek
TO005	Lester Youngpad	Terwijde	4	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		nadruk inrichting op 8-11	buurtplek
ZTO001	Nat King Colestraat/ Rijnkennemerlaan-noord	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 11 jaar		past hier grotere plek??? Zo ja dan plek TO005 naar 0-5, nodig? Kan?	buurtplek
ZTO002	Jule Steynestraat (kop bij water)	zoekgebied Terwijde	0		geen	6 t/m 11 jaar		panna en waterpontje/spel	buurtplek
ZTO003	tussen Franz en Arthur	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek toestaan	steunplek
ZTO004	omgeving Herbert Kawanstraat	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek toestaan	steunplek
ZTO005	omgeving Sigmund Rombergstraat	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek toestaan	steunplek
ZTO006	centraal tussen ZTO007 en TO005 aan Scenic Walk	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek initieren	buurtplek
ZTO007	Centrale binnentuin Zuidoost	zoekgebied Terwijde	0		geen	0 t/m 18 jaar		speelplek initieren	buurtplek
ZW001	Paul Citroenstraat	Het Zand	3	-30%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		2 toestellen toestaan, bij ontwerp prof inschakelen	

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
ZW002A	Crouweldijk	Het Zand	20	25%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar	2	toestellen terugbrengen naar 12, wel voldoende uitdaging voor 8-12 jarigen blijven bieden, rest in parkachtig karakter met speelaanleidingen houden zoals nu ook al is	buurtplek
ZW002B	Crouweldijk	Het Zand	2	-10%	12 t/m 18 jaar	12 t/m 18 jaar		geen ruimte om uit te breiden helaas	buurtplek + Stay Around-plek
ZW003	Salvador Dalístraat	Het Zand	5	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		bij vervangen grote toestel, nadruk op 0-5 jaar, 3 toestellen genoeg	steunplek
ZW004	César Domelahof	Het Zand	2	-55%	0 t/m 5 jaar	informele plek		alle hofjes stimulans informeel geven, geen toestellen meer in toekomst	informele plek
ZW005	Eschersingel	Het Zand	5	-25%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		bij vervangen nadruk op 4-11 jaar	buurtplek
ZW006A	Kandinskystraat	Het Zand	10	-25%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar		tijdelijke plek, in deze hoek een sportplek houden! Waar???	centrale plek + What's Up-plek
ZW006B	Kandinskystraat	Het Zand	6	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		bij vervanging aandacht voor goed ontwerp	centrale plek + What's Up-plek
ZW007	Anton Pieckhof	Het Zand	2	-55%	0 t/m 5 jaar	informele plek		alle hofjes stimulans informeel geven, geen toestellen meer in toekomst	informele plek
ZW008	Maaskantplantsoen	Het Zand	7	-20%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		ontwerp verbeteren	buurtplek
ZZW001	Carel Willinkstraat	zoekgebied Het Zand	0		geen	0 t/m 11 jaar		Tijdelijk… moet echt een plek komen (zie ook stedebouwkundig plan) met nadruk op 8-14 jaar	buurtplek
ZZW002	Verlengde Utrechtseweg/ Anna Blamanstraat	zoekgebied Het Zand	0		geen	6 t/m 18 jaar		sportplek maken	buurtplek + Stay Around-plek
ZZW003	Leidsche Rijn Park	zoekgebied Het Zand	0		geen	6 t/m 18 jaar	3	sportvelden zijn openbaar	bovenwijkse plek + No Problem-plek
ZO001	Pauwoogvlinder	Het Zand	29	-30%	0 t/m 18 jaar	0 t/m 18 jaar	4	specifiek gaan inrichten voor jeugd en jongeren als multifunctionele sportplek, deze plek moet gebruiksdruk en functie van circa 8 plekken (4x jeugd en 4x jongeren) gaan dragen dus stevig inrichten	bovenwijkse plek + No Problem-plek
ZO002	Pauwoogvlinder (schoolplein)	Het Zand	20	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar	2	openbaar schoolplein, mag terug in toestellen naar 12 inzetten op landschap en goed ontwerp, paar uitdagende toestellen erin houden	buurtplek

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
ZO003	Purpervlinderstraat	Het Zand	2	-75%	0 t/m 5 jaar	informele plek		informeel inrichten, kunnen naar Anton Rooskenshof	informele plek
ZO004	Satijnvlinder	Het Zand	3	-65%	0 t/m 5 jaar	informele plek		informeel inrichten	informele plek
ZO005	Johanniterpad	Het Zand	6	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		eigenlijk te klein, maar geen keus, aantal tst goed zo, ontwerp kan beter	buurtplek
ZO006	Agaatvlindersingel	Het Zand	2	-20%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		eigenlijk te klein, maar geen keus	steunplek
ZO007	Vleutensebaan	Het Zand	2	-30%	6 t/m 11 jaar	6 t/m 11 jaar		ligt erg ver buiten route, echt veel beter inrichten natuurlijk+ sport wil het werken	steunplek
ZO008	Frans Bordewijkstraat (tijdelijk)	Het Zand	1	-50%	6 t/m 11 jaar	informele plek		informeel inrichten	informele plek
ZO009	Weg naar 't Zand	Het Zand	4	-10%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		beter inrichten voor bredere doelgroep, toevoegen zandspeelhoek voor kleinere kinderen (waterpomp?)	buurtplek
ZOS010	Schoolplein	Het Zand	0		0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		zorgen voor goede toegankelijkheid en inrichting	buurtplek
ZZO001	Guurs Vleugelplantsoen	zoekgebied Het Zand	0		geen	0 t/m 11 jaar		speelplek maken (zit in plan)	buurtplek
ZZO002	Simon Carmiggeltplantsoen	zoekgebied Het Zand	0		geen	0 t/m 11 jaar		speelplek maken (zit in plan)	buurtplek
HW001	Kruidenlaan (tijdelijk)	Centrum/Hoge Weide	1	-25%	12 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar		bereikbaarheid/toegankelijkheid en look vriendelijker zodat ook jeugd er mag komen	buurtplek + Stay Around-plek
HWS002	Schoolplein	Centrum/Hoge Weide	0		0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		zorgen voor goede toegankelijkheid en inrichting	buurtplek
HWS003	Ketjapweg	Hoge Weide	6	-5%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		aanleg sept 2016	steunplek
HWS004	Cacaoweg	Hoge Weide	4	-5%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		aanleg sept 2016	steunplek
HWS005	Steranijsweg	Hoge Weide	6	-25%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		beter inrichten voor bredere doelgroep, toevoegen zandspeelhoek voor kleinere kinderen	buurtplek
GR001	Prof. Jan Bronnerlaan	Centrum/Hoge Weide	5	-15%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		tijdelijke plek?	buurtplek
PN001	Atalantahof	Parkwijk	2	25%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		plek lijkt gemeente samen met bewoners ingericht, goed zo (ook vervangen)	steunplek
PN002	Citroenvlinder	Parkwijk	2	-35%	6 t/m 11 jaar	informele plek		(zit niet goed in inspectie net vernieuwd met 3 toestellen)	informele plek

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
PN003	Heivlinder	Parkwijk	2	-45%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		bij vervanging kleinschaliger, beter ontwerp maken	steunplek
PN004	Hermelijnvlinderdijk	Parkwijk	2	-15%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		natuurlijke plek 0-11 inrichten met hoekje voor 0-5, ontwerp maken, 4 toestellen/functies bij	buurtplek
PN005	Monarchvlinderlaan	Parkwijk	3	-55%	6 t/m 18 jaar	0 t/m 18 jaar	2	zorgen voor multifunctionele sportmogelijkheden in park en invulling aan trends (freerunnen, joggen, calasthenics) en daarnaast uitdagende toestellen voor 0-11 (dubbele plek)	bovenwijks Stay Around-plek
PN006	Nachtvlinderplantsoen	Parkwijk	7	-25%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		slecht ontwerp, bij vervanging hier goede plek 0-11 van maken met max 6 toestellen	buurtplek
PN007A	Parelmoervlinder	Parkwijk	4	-35%	0 t/m 11 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PN007B	Parelmoervlinder	Parkwijk	3	-30%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		(net vernieuwd) terug naar jongere groep bij vervanging!, te veel rubber	steunplek
PN008A	Pijlstaartvlinder	Parkwijk	1	-55%	6 t/m 11 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PN008B	Pijlstaartvlinder	Parkwijk	2	-25%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PN009	Schoenlappervlinder	Parkwijk	1	-35%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		(net vernieuwd) meer naar 0-5	steunplek
PN010	Uilvlinder	Parkwijk	2	-40%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PN011	Wapendragervlinder	Parkwijk	3	-40%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	steunplek
PN012	Prinses Amaliapark	Parkwijk	9	-15%	6 t/m 18 jaar	0 t/m 18 jaar	2	zorgen voor multifunctionele sportmogelijkheden in park en invulling aan trends (freerunnen, joggen, calasthenics) en daarnaast uitdagende toestellen voor 0-11 (dubbele plek)	bovenwijkse plek + No Problem-plek
PNS013	Schoolplein	Parkwijk	0	-5%	6 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	bij park trekken nu niet openbaar voor ons gevoel, nagaan!	bovenwijks Stay Around-plek
ZPN001	omgeving Zandbooghof	zoekgebied Parkwijk	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek toestaan	steunplek
PZ001	Basilicumstraat	Parkwijk	2	-25%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PZ002	Ab Harrewijnstraat	Parkwijk	1	-65%	12 t/m 18 jaar	12 t/m 18 jaar		zo laten zolang bewoners willen	steunplek
PZ003	Hysophof	Parkwijk	6	-10%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		geen tst 6-11 klein houden	steunplek
PZ004	Kervelhof	Parkwijk	2	-50%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		(klopt niet met inspectie) er staan 4 toestellen voor te oude doelgroep, terug naar 0-8, beter ontwerp!	steunplek

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
PZ005A	Mierikswortelstraat	Parkwijk	3	-35%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		goed zo	steunplek
PZ005B	Mierikswortelstraat	Parkwijk	3	-25%	0 t/m 5 jaar	0 t/m 5 jaar		(klopt niet met inspectie) er staan 4 toestellen, terug naar 0-8, beter ontwerp!	steunplek
PZ006	Park de Hoge Weide	Parkwijk	10	50%	0 t/m 18 jaar	0 t/m 18 jaar	2	zorgen voor multifunctionele sportmogelijkheden in park en invulling aan trends (freerunnen, joggen, calasthenics) en daarnaast uitdagende toestellen voor 0-11 (dubbele plek)	bovenwijkse plek + No Problem-plek
PZ007	Saliehof	Parkwijk	5	-20%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		terug naar 3 toestellen (wals weg en 1 wipveer, beter ontwerp	steunplek
PZ008	Sesamhof	Parkwijk	5	-45%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PZ009	Venkelhof	Parkwijk	4	-45%	0 t/m 5 jaar	informele plek		nodig voor informeel 6-11	informele plek
PZS010	Schoolplein	Parkwijk	0	-40%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		openbaar schoolplein	buurtplek
ZPZ001	omgeving Dillestraat	zoekgebied Parkwijk	0		geen	0 t/m 5 jaar		speelplek toestaan	steunplek
LW001	Gouderaklaan	Langerak	8	-5%	0 t/m 11 jaar	informele plek		niet meer vervangen	informele plek
LW002A	Houtrakgracht	Langerak	3	-35%	0 t/m 11 jaar	informele plek		niet meer vervangen	informele plek
LW002B	Houtrakgracht	Langerak	4	-10%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		(klopt niet met inspectie) er staan 4 toestellen voor te oude doelgroep, terug naar 0-8, beter ontwerp!	steunplek
LW002C	Houtrakgracht	Langerak	3	-25%	0 t/m 11 jaar	informele plek		niet meer vervangen	informele plek
LW003	Kreekraklaan	Langerak	6	-30%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		wat beter ontwerp, aantal toestellen goed, grasveld erbij betrekken	buurtplek
LW004	Molenrakhof	Langerak	7	-30%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		niet meer vervangen van 4 toestellen voor 6-11	steunplek
LW005	Skagerraklaan	Langerak	5	-25%	0 t/m 11 jaar	6 t/m 11 jaar		sporten maken	buurtplek
LWS006	Schoolplein	Langerak	0		geen	geen		niet toegankelijk, kan niet meerekenen	
ZLW001	ergens westkant wijk	zoekgebied Langerak	0		geen	6 t/m 18 jaar		bij school LWS006 of 2e optie bij LW005	buurtplek + Stay Around-plek
LO001	Klifrakplantsoen	Langerak	1	-50%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		omvormen op termijn, mag 2 toestellen bij	steunplek
LO002	Koldijksterraklaan	Langerak	6	-5%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		toestellen terugbrengen naar 3 voor jongere doelgroep, meer omgeving betrekken	steunplek

spnr	locatienaam	wijken	aantal toestellen	kwaliteit plek	leeftijd huidig	leeftijd ontwikkeling	waarde ontwikkeling	advies maatregelen ontwikkeling	functie plek in ontwikkeling
LO003	Tjeerdsraklaan	Langerak	3	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		tafeltennis niet vervangen of weg, verder gewoon vervangen, inrichting nu kaal, omgeving meer betrekken	steunplek
LO004	Monnikgrietmanpad	Langerak	4	-15%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		meer voor kinderen, hele plek gebruiken, wat meer variatie (keien e.d.), 3 toestellen genoeg	steunplek
LO005	Birstumklifpad	Langerak	4	-35%	6 t/m 11 jaar	0 t/m 5 jaar		zelfde als LO004, meer voor kinderen, 3 toestellen genoeg	steunplek
LOS006	Schoolplein	Langerak	0	-25%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		geen gemeente	buurtplek
LOS007	Archeologiepark	Langerak	0	10%	0 t/m 18 jaar	6 t/m 18 jaar	2	geen gemeente	bovenwijks Stay Around-plek
LOS008	Bouwspeeltuin Voorn	Langerak	0	0%	0 t/m 11 jaar	0 t/m 11 jaar		geen	bovenwijkse plek